Nobian Salt BV
Nobian Mining Department

Ruimtelijke onderbouwing

Leidingtracés Haaksbergen

September 20, 2023
5.1.2.e

Referentie: NH-20230920

Inhoud

1 Inleiding 4
1.1 Aanleiding 4
1.2 Ligging projectgebied 5
1.3 Vigerende bestemmingsplannen 6
1.4 Aanvraag omgevingsvergunning 10
1.5 Afstemming met andere procedures 10
1.6 Milieueffectrapport 10
1.7 Leeswijzer 11

2 Projectbeschrijving 12
2.1 Huidige situatie en ruimtegebruik 12
2.1.1 Tracékeuze 12
2.1.2 Transportleidingtracé 12
2.1.3 Distributieleidingtracé 13
2.2 Toekomstige situatie 13
2.3 Uitvoeringsaspecten 14

3 Ruimtelijk beleidskader 18
3.1 Inleiding 18
3.2 Rijksbeleid 18
3.2.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) 18
3.2.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening 19
3.2.3 Besluit ruimtelijke ordening 20
3.2.4 Structuurvisie ondergrond 20
3.3 Provinciaal beleid Overijssel 21
3.3.1 Omgevingsvisie Overijssel 21
3.3.2 Omgevingsverordening Overijssel 22
3.3.3 Toetsing aan provinciaal beleid 23
3.4 Gemeentelijk beleid 31
3.4.1 Structuurvisie 2030; Haaksbergen, groenste dorp van Twente 31
3.4.2 Landschapsontwikkelingsplan Haaksbergen en Hof van Twente 32
3.4.3 Coalitieprogramma's 2018-2022 en 2022-2026 33
3.4.4 Raadsafspraken Haaksbergen 2022 2026 34
3.4.5 Wijzigingsbevoegdheid bestemmingsplan 'Buitengebied Haaksbergen' 35
3.5 Conclusie 35

4 Waardentoets 36
4.1 Inleiding 36
4.2 Natuurwaarden 36
4.3 Archeologische- en cultuurhistorische waarden 39
4.4 Water 43
4.5 Conclusie 43

5 Milieuaspecten 44
5.1 Inleiding 44
5.2 Archeologie 44
5.3 Bodem 44
5.4 Geluid en trillingen 45
5.5 Woon- en leefmilieu 45
5.6 Luchtkwaliteit 46
5.7 Licht 46
5.8 Externe veiligheid 47

5.9 Conclusie 48

6 Uitvoerbaarheid 49
6.1 Inleiding 49
6.2 Ruimtelijke uitvoerbaarheid 49
6.3 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 49
6.4 Economische uitvoerbaarheid 49
6.5 Conclusie 50

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Nobian Salt B.V. (hierna Nobian) is voornemens om in het gebied ten noorden van Haaksbergen in totaal 8 nieuwe zoutwinningslocaties voor zout te realiseren. De beoogde zoutwinningslocaties liggen binnen het winningsvergunningsgebied Isidorushoeve (zie figuur 1). In 2012 heeft de Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie de winningsvergunning voor het winnen van zout verleend, welke op 8 juni 2012 in werking is getreden. De vergunning is verleend voor een gebied met een oppervlakte van circa 24 vierkante kilometer en geldt voor een periode van 40 jaar. Vervolgens heeft de Minister van Economische Zaken in 2014 ingestemd met het winningsplan Haaksbergen. Het winningsplan wordt geactualiseerd, rekening houdend met de laatste mijnbouwkundige inzichten en technieken.

Het zout wordt gewonnen door middel van oplosmijnbouw. Per zoutwinningslocatie wordt één zoutput geboord, via deze put wordt water in de ondergrondse zoutlaag geïnjecteerd, waardoor het zout oplost. Ten behoeve van de aanvoer van water en afvoer van pekel worden de zoutwinningslocaties onderling verbonden met distributieleidingen. Deze leidingen staan tevens in verbinding met het te realiseren pompstation Stepelerveld op het industrieterrein Stepelerveld. Vanaf dit pompstation wordt het oploswater, aangevoerd vanaf de zoutfabriek te Hengelo, gedistribueerd naar de zoutwinningslocaties en wordt de pekel getransporteerd naar de zoutfabriek. Ten behoeve van het transport van en naar de zoutfabriek te Hengelo worden transportleidingen aangelegd. De transportleidingen zijn geprojecteerd vanaf het pompstation Stepelerveld in noordelijke richting en worden aangesloten op de bestaande hoofdtransportleidingen nabij het bestaande pompstation Ganzebos West bij Beckum.

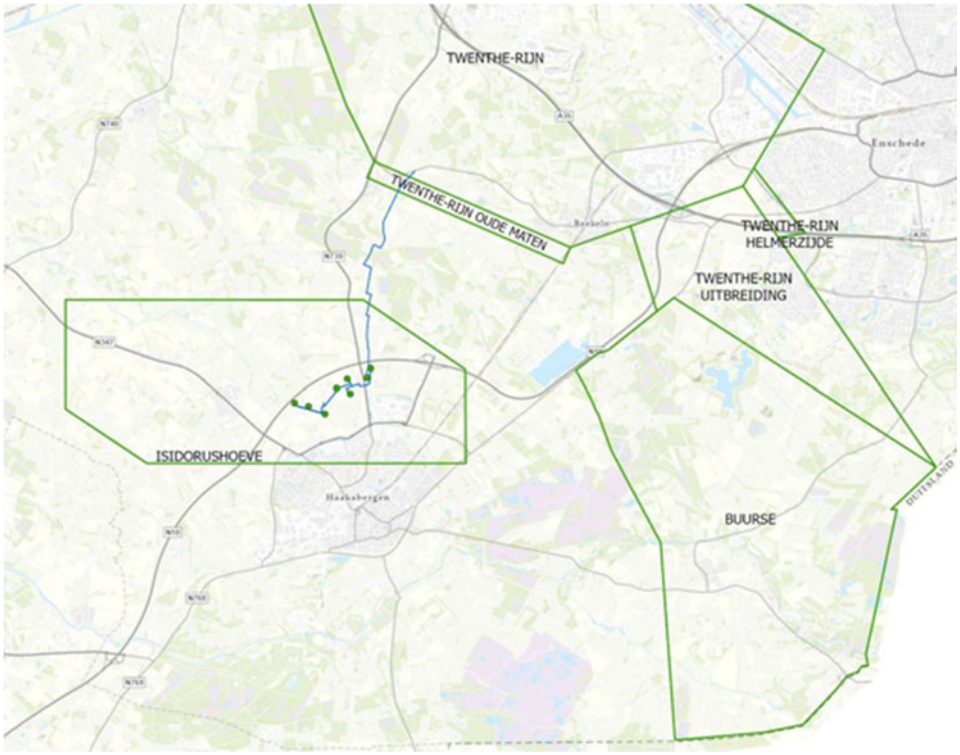

Figuur 1 Ligging winningsgebied Sint Isidorushoeve met beoogde zoutwinningslocaties en aan te leggen leidingentracés.

De aanleg van distributieleidingen en transportleidingen binnen het grondgebied van de gemeente Haaksbergen is (bij recht) niet mogelijk binnen de kaders van de vigerende bestemmingsplannen (zie paragraaf 1.3). Daarom wordt voor de aanleg van de leidingen een omgevingsvergunning aangevraagd, in afwijking van het bestemmingsplan, met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, sub 3° Wabo.
In overleg met de gemeente Haaksbergen en het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat is besloten deze aanvraag bij het Ministerie in te dienen. De aanvraag gaat daartoe vergezeld van de voorliggende ruimtelijke onderbouwing. Deze ruimtelijke onderbouwing gaat specifiek in op de transport- en distributieleidingen. Voor de aanleg van de zoutwinningslocaties en het bedrijven van de zoutwinning wordt verwezen naar de Ruimtelijke Onderbouwing die hiervoor is opgesteld, zie bijlage 1b met referentie NH20230908 Ruimtelijke onderbouwing Zoutwinningsproject Haaksbergen.

1.2 Ligging projectgebied

De aan te leggen leidingtracés binnen de gemeente Haaksbergen hebben een totale lengte van circa 5 kilometer. De voorkeurtracés voor de transportleidingen en distributieleidingen zijn weergegeven in figuur 2.

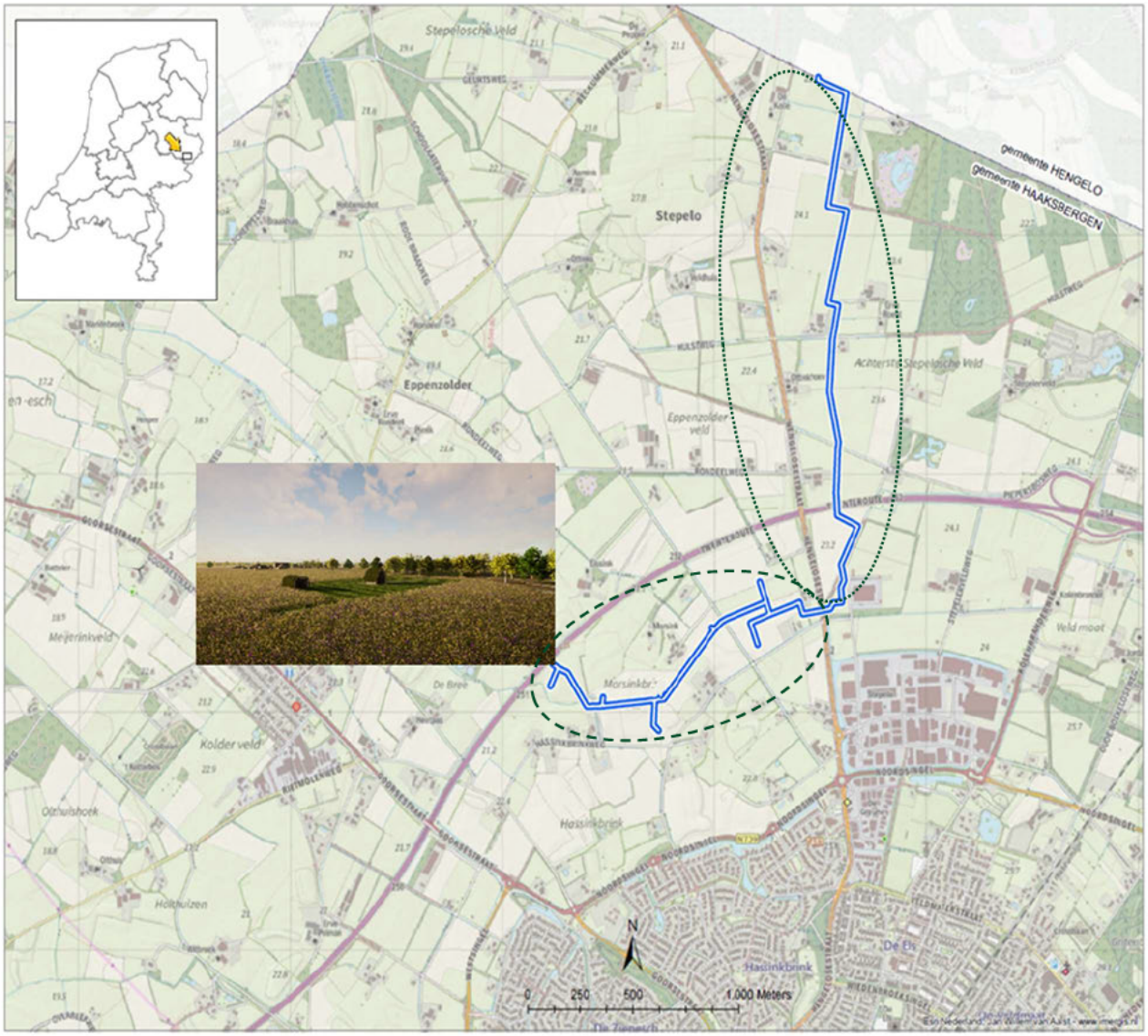

Figuur 2 kaart met voorkeurtracés voor het distributieleidingtracé (gelegen binnen contour met onderbroken lijn) en het transportleidingtracé (gelegen binnen de gestippelde contour

Transportleidingtracé
Voor de toevoer van het benodigde water om het zout op te lossen en voor de afvoer van de pekel naar de zoutfabriek te Hengelo is het nodig om drie ondergrondse transportleidingen aan te leggen. Deze drie leidingen worden gelegd in één tracé. Het tracé van de nieuw aan te leggen transportleidingen is gelegen tussen het te realiseren pompstation op het industrieterrein Stepelerveld ten noorden van Haaksbergen en het bestaande pompstation Ganzebos-West nabij Beckum in de gemeente Hengelo (zie figuur 1).
Het transportleidingtracé, voor zover gelegen in de gemeente Haaksbergen, heeft een lengte van circa 2 kilometer en een breedte van circa 5-7 meter.

Distributieleidingtracé
De te realiseren zoutwinningslocaties worden onderling verbonden met distributieleidingen. De aanvraag voor het distributieleidingdeel betreft uitsluitend het tracé dat benodigd is voor het verbinden van de zoutwinningslocaties H-01, H-02, H-03, H-04, H-05, H-07, H-08 en H-09 met het pompstation Stepelerveld. Voor de toevoer van het benodigde water om het zout op te lossen en voor de afvoer van de pekel is het nodig om vier ondergrondse distributieleidingen aan te leggen tussen de te realiseren zoutwinningslocaties en het te realiseren pompstation op het industrieterrein Stepelerveld. Het aan te leggen distributieleidingtracé heeft een lengte van circa 2,5 kilometer en een breedte van circa 6-8 meter. In zowel het transportleidingtracé als in het distributieleidingtracé worden tevens ondergrondse kabels gelegd ten behoeve van communicatie en stroomvoorziening van de zoutwinningslocaties.

1.3 Vigerende bestemmingsplannen
Ter plaatse van de beoogde leidingtracés zijn de volgende bestemmingsplannen en beheersverordening van kracht:

- Bestemmingsplan "Buitengebied", deels onherroepelijk in werking op 22-04-2015;
- Buitengebied Haaksbergen, partiele herziening veegplan 1, vastgesteld op 01-11-2017;
- Voorbereidingsbesluit Stepelerveld, vastgesteld op 27-06-2012[1];
- Bedrijventerrein Stepelerveld, fase 1, vastgesteld op 16-12-2015;
- Buitengebied Haaksbergen, partiele herziening N18, vastgesteld op 21-02-2018;

De beoogde leidingtracés lopen voor het grootste deel door gronden met agrarisch bestemmingen.

Bestemmingsplan "Buitengebied"
Het bestemmingsplan 'Buitengebied Haaksbergen', is vastgesteld door de raad op 2 juli 2013 en sinds 22 april 2015 (deels) onherroepelijk. Het plangebied kent binnen dit bestemmingsplan (zie figuur 3) de volgende bestemmingen en aanduidingen:
- enkelbestemming: Agrarisch met waarden – Landschap, met deels de functieaanduiding landschapswaarden;
- enkelbestemming: Verkeer-2;
- enkelbestemming: Water;
- dubbelbestemming: Leiding met de aanduiding hartlijn leiding – hoogspanning;
- dubbelbestemming: Leiding met de aanduiding hartlijn leiding – gas;
- gebiedsaanduiding: Luchtvaartverkeerzone (voor een deel van het gebied);
- gebiedsaanduiding: reconstructiewetzone – verwervingsgebied;
- gebiedsaanduiding: wro-zone – wijzigingsgebied.

[1] Ter plaatsen van de gronden waarop het voorbereidingsbesluit Stepelerveld van toepassing is, maar nog geen nieuw bestemmingsplan is vastgesteld zijn de planregels uit het bestemmingsplan Buitengebied (vastgesteld op 29 november 2000) nog van toepassing.

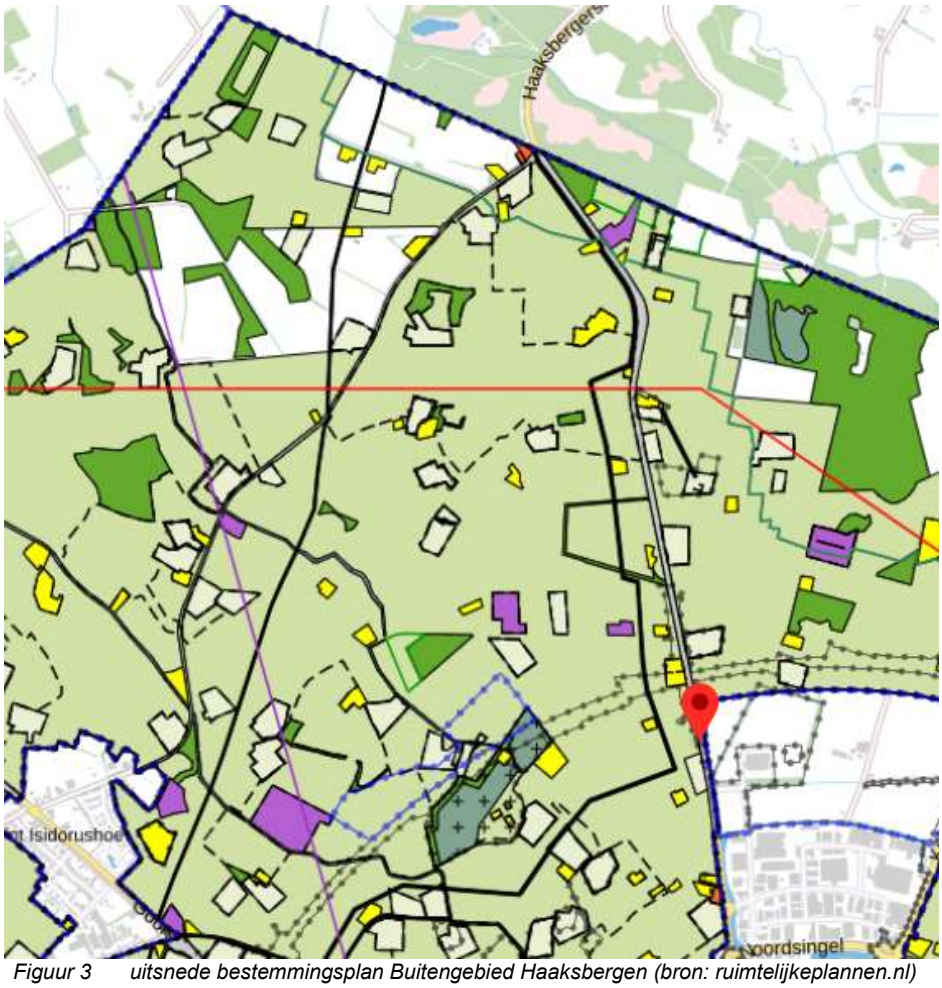

Figuur 3 uitsnede bestemmingsplan Buitengebied Haaksbergen (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

Agrarisch met waarden - Landschap
De gronden met de bestemming Agrarisch met waarden - Landschap zijn onder andere bestemd voor de uitoefening van een agrarisch bedrijf, niet zijnde de opslag van veevervoer en agrarische producten, het weiden van vee en het verbouwen van gewassen anders dan in het kader van de uitoefening van een agrarisch bedrijf, het behoud, het herstel en/of de ontwikkeling van de landschappelijk waarde van de grond, infrastructurele voorzieningen, waterhuishouding en waterhuishoudkundige voorzieningen en ter plaatse van de aanduiding 'landschapswaarden' het behoud en de bescherming van de landschappelijke waarde zoals deze tot uitdrukking kom in het reliëf (essen en steilranden).

Verkeer-2
De gronden met de bestemming Verkeer-2 zijn bestemd voor wegen, parkeervoorzieningen en geluidwerende voorzieningen.

Water
De gronden met de bestemming Water zijn onder andere bestemd voor beken, watergangen, waterpartijen met bijbehorende oevers, taluds, kaden en onderhoudspaden, instandhouding en ontwikkeling van ecologische waarden dan wel de instandhouding en ontwikkeling van ter plaatse voorkomende landschaps- en natuurwaarden.

Leiding
De voor 'Leiding' aangewezen gronden zijn mede bestemd voor de bescherming van de in

de strook gelegen leiding met de daarbij behorende leidingzone en veiligheidszone. Het distributieleidingtracé kruist driemaal gronden met de dubbelbestemming Leiding. Tussen de zoutwinningslocaties H-03 en H-04 en nabij de zoutwinningslocatie H-07 wordt een hoogspanningskabel gekruist. In paragraaf 2.3 is aangegeven hoe hier mee wordt omgegaan.

Wijzigingsbevoegdheid zoutwinningslocatie
In het bestemmingsplan 'Buitengebied Haaksbergen' is onder artikel 39.8 Wro-zone – wijzigingsgebied een wijzigingsbevoegdheid opgenomen.

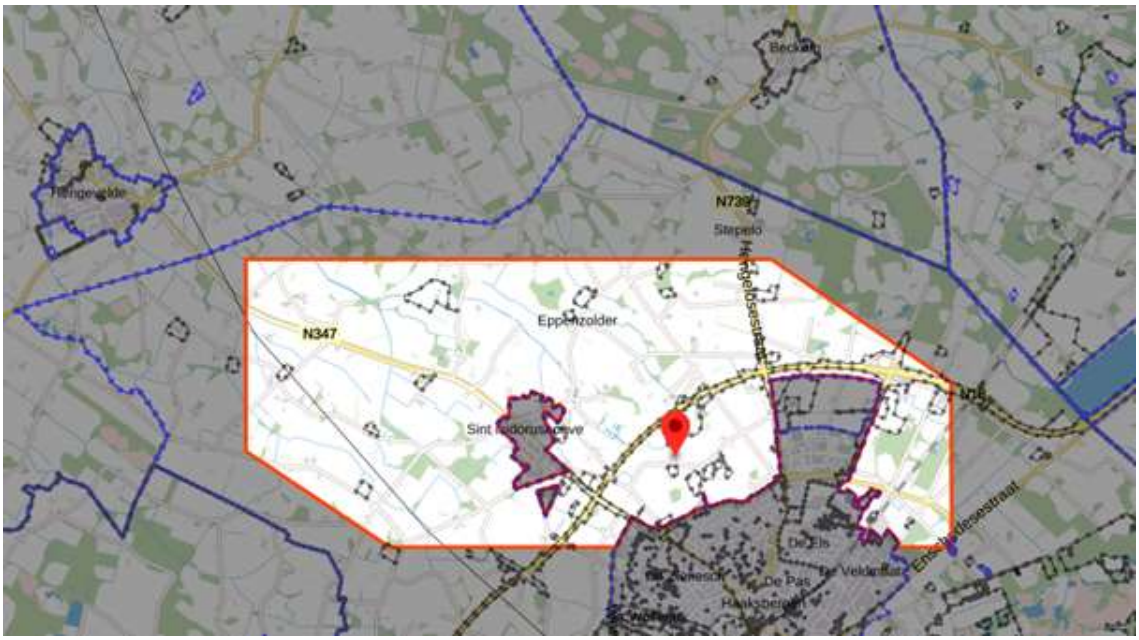

Figuur 4 ligging van de 'wro-zone - wijzigingsgebied' (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'wro-zone – wijzigingsgebied' kunnen burgemeester en wethouders het plan wijzigen en de bestemming wijzigen ten behoeve van een zoutwinningslocatie, met dien verstande dat:

- er worden niet meer dan 60 boorhuisjes gerealiseerd;
- de bouwhoogte van een boorhuisje bedraagt niet meer dan 5,00 m;
- de oppervlakte van één boorhuisje bedraagt niet meer dan 30 m^2;
- de gezamenlijke oppervlakte van de boorhuisjes bedraagt niet meer dan 1.500 m^2;
- er wordt één pompstation gerealiseerd;
- het aanleggen van leidingen, glasvezelkabels en stroomkabels is toegestaan;
- het boren van winningsputten is toegestaan.

Bestemmingsplan Buitengebied Haaksbergen, partiële herziening veegplan 1
Het bestemmingsplan 'Buitengebied Haaksbergen, partiële herziening veegplan 1', is vastgesteld door de raad op 1 november 2017 en gewijzigd n.a.v. een gerechtelijke uitspraak op 1 mei 2019. Dit bestemmingsplan kent de volgende relevante (dubbel)bestemmingen:

- enkelbestemming ‘Agrarisch met waarden – Natuur en Landschap’, met deels de gebiedsaanduiding ‘milieuzone’.
- dubbelbestemming: Waarde – Lage archeologische verwachting;
- dubbelbestemming: Waarde – Middelmatige archeologische verwachting;
- dubbelbestemming: Waarde – Hoge archeologische verwachting.

Agrarisch met waarden – Natuur en Landschap
Het noordelijk deel van het transportleidingtracé heeft, ter plaatse van de gronden die grenzen aan de gemeente Hengelo, de bestemming ‘Agrarisch met waarden – Natuur en Landschap’. Een deel van deze gronden heeft tevens de gebiedsaanduiding ‘milieuzone’ en dienen ter bescherming van de vochtgebonden natuurlijke waarden van de aanliggende bos- en natuurbestemmingen in de gemeente Hengelo.
De gronden met de bestemming Agrarisch met waarden – Natuur en Landschap zijn onder andere bestemd voor de uitoefening van een agrarisch bedrijf, niet zijnde de opslag van veevervoer en agrarische producten, het weiden van vee en het verbouwen van gewassen anders dan in het kader van de uitoefening van een agrarisch bedrijf, het behoud, het herstel en/of de ontwikkeling van de landschappelijk en/of natuurwetenschappelijke waarde van de grond, infrastructurele voorzieningen, waterhuishouding en waterhuishoudkundige voorzieningen en de instandhouding van landschapselementen.

Archeologische verwachtingswaarden
De gronden met een archeologische verwachtingswaarde zijn, mede bestemd voor de bescherming van de aanwezig archeologische waarden. De gronden ter plaatse van de beoogde leidingtracés kennen archeologische verwachtingswaarden, variërend van laag tot hoog.

Deze gronden hebben afhankelijk van de verwachtingswaarde de dubbelbestemming ‘Waarde – Lage archeologische verwachting’, ‘Waarde – Middelmatige archeologische verwachting’ of ‘Waarde – Hoge archeologische verwachting’. Ter plaatse van een hoge archeologische verwachtingswaarde geldt dat er zonder omgevingsvergunning geen werkzaamheden uitgevoerd mogen worden die dieper gaan dan 40 centimeter onder maaiveld en die een maximale oppervlakte bestrijken van 2.500 m^2. Bij een lage archeologische verwachting is deze oppervlakte 100.000 m^2. Ten behoeve van de aanleg van de leidingtracés zal er dieper in de grond worden geroerd dan 40 centimeter. Om aan te tonen dat de voorgenomen ontwikkeling voldoet aan een goede ruimtelijke ordening wordt voorafgaand aan de aanleg van de leidingtracés een archeologisch onderzoek uitgevoerd. In paragraaf 4.3 van voorliggende ruimtelijke onderbouwing is het aspect archeologie nader uitgewerkt.

Voorbereidingsbesluit Stepelerveld
Ter plaatsen van de gronden waarop het voorbereidingsbesluit Stepelerveld van toepassing is, maar nog geen nieuw bestemmingsplan is vastgesteld zijn de planregels uit het bestemmingsplan Buitengebied (vastgesteld op 29 november 2000) nog van toepassing.
Ten zuiden van de N18, ter plaatse van de gronden waarop het Voorbereidingsbesluit Stepelerveld van toepassing is, hebben de gronden ter plaatse van het leidingtracé de bestemming ‘Agrarisch cultuurgebied’. Deze gronden zijn onder andere bestemd voor de uitoefening van een agrarisch bedrijf, het behoud, de bescherming en/of het herstel van de landschappelijke waarde, verkeersdoeleinden, waterhuishouding en extensieve recreatie.

Bedrijventerrein Stepelerveld fase 1
Het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Stepelerveld fase 1’, is vastgesteld door de raad op 16 december 2015. Het projectgebied kent binnen dit bestemmingsplan de volgende bestemming:

Bedrijventerrein
De gronden met de bestemming Bedrijventerrein zijn bestemd voor de uitoefening van bedrijf tot en met categorie 3.2 ter plaatse van de aanduiding ‘bedrijf tot en met categorie 3.2’ en bedrijf tot en met categorie 4.1 ter plaatse van de aanduiding ‘bedrijf tot en met categorie 4.1’.

Gemengd
De gronden met de bestemming Gemengd zijn bestemd voor groen, verkeer en water.

Het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Stepelerveld fase 1’ verstaat onder een strijdig gebruik niet het laten aanleggen leidingen ten behoeve van de transport van water en pekel ten behoeve van zoutwinning. Het aanleggen van de leidingtracés is mogelijk binnen de gronden waarop het bestemmingsplan ‘Bedrijventerrein Stepelerveld fase 1’ van toepassing is.

Buitengebied Haaksbergen, partiele herziening N18
Het beoogde leidingtracé kruist de N18. De gronden hebben hier de bestemming ‘Verkeer’ en zijn bestemd voor wegen, straten, paden, parkeervoorzieningen, groenvoorzieningen, geluidwerende voorzieningen en uitingen van beeldende kunst.

1.4 Aanvraag omgevingsvergunning
Voornoemde bestemmingsplannen en beheersverordening staan, met uitzondering van het bestemmingsplan ‘Bedrijventerrein Stepelerveld fase 1’, de aanleg van het distributietracé en transportleidingtracé niet toe. Ter plaatse van de gronden die deel uitmaken van het bestemmingsplan ‘Bedrijventerrein Stepelerveld, fase 1’ is de aanleg van de leidingen bij recht mogelijk. Om de aanleg van het totale distributieleiding- en transportleidingtracé mogelijk te maken wordt bij het bevoegd gezag een omgevingsvergunning aangevraagd, in afwijking van het bestemmingsplan, met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, sub 3° Wabo.

1.5 Afstemming met andere procedures
Naast onderhavige procedure voor aanleg van het distributietracé en het gedeelte van het transportleidingtracé binnen de gemeente Haaksbergen is ook een procedure voor de aanleg van het gedeelte van het leidingtracé in de gemeente Hengelo doorlopen. Met het besluit van 15 november 2021 (kenmerk O-2021-0486-6321097) heeft de gemeente Hengelo ingestemd met de aanleg van het transportleidingtracé binnen haar grondgebied.

Daarnaast worden bij de beheerders van de te kruisen watergangen en wegen de benodigde vergunningen aangevraagd en meldingen gedaan om de aanleg van de leidingtracés mogelijk te maken.

Deze procedure hangt samen met de op 18 juni 2021 aangevraagde, en later diverse malen aangevulde, vergunning bij de Minister van Economische zaken en Klimaat voor de realisatie en in gebruik neming van de 8 zoutwinningslocaties en het pompstations Stepelerveld (kenmerk OLO 6567615 en zaaknummer V-17174).

1.6 Milieueffectrapport
Ten behoeve van het totale voornemen ‘Zoutwinning Haaksbergen’ is door Nobian een milieueffectrapport (MER) opgesteld. Het MER geeft een beschrijving en beoordeling van de milieueffecten van de voorgenomen activiteit en vormt hiermee een (centraal)

document bij de aanvragen voor de benodigde vergunningen. Het MER is separaat bij de aanvraag gevoegd.

1.7 Leeswijzer

Na dit inleidende hoofdstuk volgt een beknopte omschrijving van de huidige situatie in het plangebied en komen de diverse functies daarbinnen aan de orde. Vervolgens wordt in hoofdstuk 2 een doorkijk gegeven naar de toekomstige situatie. In hoofdstuk 3 worden de relevante beleidskaders op rijks-, provinciaal- en gemeentelijk niveau benoemd . Het voornemen – de realisatie van de leidingtracés – wordt getoetst aan de randvoorwaarden die hieruit volgen. Hoofdstuk 4 bevat een waardentoets. Hieruit blijkt welke waarden er in het projectgebied aanwezig zijn en of deze worden aangetast door het voornemen. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de relevante milieu- en omgevingsaspecten zoals ecologie, cultuurhistorie en archeologie. Tenslotte komt in hoofdstuk 6 de uitvoerbaarheid (economisch en maatschappelijk) aan bod.

2 Projectbeschrijving

2.1 Huidige situatie en ruimtegebruik

De aan te leggen distributieleidingen en transportleidingen maken onderdeel uit van het project Zoutwinning Haaksbergen. Het projectgebied van deze ruimtelijke onderbouwing beperkt zich tot het distributieleidingtracé en het deel van het transportleidingtracé voor zover gelegen binnen het grondgebied van de gemeente Haaksbergen.

2.1.1 Tracékeuze

De bepaling van de ligging van de leidingtracés heeft plaatsgevonden op basis van een aantal ruimtelijke uitgangspunten. Vanuit kostenoogpunt en ruimtebeslag is het algemene uitgangspunt geweest om, waar mogelijk, een kort tracé met lange rechte leiding-secties toe te passen bij de bepaling van nieuwe transportleidingen.
Toekomstige ontwikkelgebieden, natuurgebieden en archeologisch waardevolle gebieden zijn zoveel als mogelijk vermeden. Bij de keuze van de leidingtracés is aangesloten bij de bestaande verkavelingsstructuren en landschapselementen door de richting ervan waar mogelijk te volgen Hierdoor heeft de aanleg van de leidingen geen gevolgen voor het landschapspatroon.
Daarnaast is getracht om bestaande infrastructuur (wegen, watergangen en ondergrondse leidingen) zo veel als mogelijk te vermijden. Voor het kruisen van verkeers- en (grotere) waterwegen worden de leidingen aangelegd met behulp van een gestuurde boring of een persing. Door het toepassen van een gestuurde boring of een persing kan deze infrastructuur ongestoord en veilig in gebruik blijven.

2.1.2 Transportleidingtracé

In het noorden kruist het tracé vanaf Haaksbergen de grens met de gemeente Hengelo in de buurt van de Deelweg/Kolleweg. Vervolgens vervolgt het tracé een lijn in zuidelijke richting tot aan het te realiseren pompstation Stepelerveld op het Industrieterrein Stepelerveld te Haaksbergen.

Het tracé loopt door een agrarisch landschap met een open karakter en verspreid enkele houtwallen en opgaande beplanting. Er worden kleine watergangen en meerdere wegen gekruist, waaronder de Eppenzolderweg. In figuur 5 is een impressie van het landschap weergegeven.

Locatie van het te realiseren pompstation op het industrieterrein Stepelerveld

Eppenzolderweg

Open landschap ter hoogte van de Deelweg

Open landschap gezien vanaf de Veldsnijderweg in noordwestelijke richting, richting de gemeentegrens met Hengelo

Figuur 5 Impressies van het projectgebied (bron: Cyclomedia Streetsmart en Nobian, opnames 2020 en 2023)

2.1.3 Distributieleidingtracé

Het distributieleidingtracé begint op het Industrieterrein Stepelerveld vanaf het beoogde pompstation Stepelerveld. Hier zal een deel van het distributietracé in noordelijke richting lopen naar de zoutwinningslocaties H-01 en H-02. Het beoogde grondgebruik is hier industrieterrein, momenteel zijn de gronden in gebruik als grasland.

Vervolgens loopt een deel van het distributieleidingtracé vanaf het beoogde pompstation in westelijke richting. Het tracé loopt hier door een agrarisch landschap met een open karakter en verspreid enkele houtwallen en opgaande beplanting. Het tracé kruist een aantal wegen, waaronder de Hengelosestraat en de Eppenzolder en een aantal kleine watergangen.

2.2 Toekomstige situatie

In de verschillende leidingtracés komen meerdere leidingen te liggen. Daarnaast worden in de tracés tevens ondergrondse kabels gelegd ten behoeve van communicatie en stroomvoorziening van de zoutwinningslocaties.

Transportleidingtracé

Zoals aangegeven komen in het transportleidingtracé drie gietijzeren transportleidingen te liggen met elk een inwendige diameter van 700 mm. De eerste leiding betreft een toevoerleiding voor de transport van het oploswater naar de zoutwinningslocaties. Dit water betreft zoet water, mengsel van oppervlaktewater uit het Twente-Rijn-kanaal en condensaatwater afkomstig van de zoutfabriek te Hengelo.

Via één afvoerleiding wordt water met daarin het opgeloste zout als pekel via het pompstation Stepelerveld verpompt naar de bestaande zoutfabriek te Hengelo, waar de pekel wordt verwerkt.

De derde (nieuwe) leiding betreft de naverzadigingsleiding. Via deze leiding wordt niet-verzadigde ruwe pekel tussen de verschillende cavernes (zoutputten) getransporteerd. Aan het begin van de winning uit een caverne, produceert de caverne eerst ‘niet aan zout verzadigde ruwe pekel’. Deze onderverzadigde pekel uit een nieuwe caverne wordt ter naverzadiging naar een al volledig ontwikkelde caverne gevoerd. In de eerste fase van de zoutwinning uit het Haaksbergen veld wordt het onverzadigde pekel uit de nieuwe putten ter naverzadiging geleid naar de bestaande putten in het Ganzebos veld. Nadat in het

Haaksbergen veld voldoende putten ontwikkeld zijn, dan vindt de naverzadiging in het Haaksbergen veld zelf plaats. Naverzadiging van pekel is noodzakelijk, om de fabriek te voeden met volledig verzadigde pekel. Dit in het belang van een efficiënte kristallisatie. Deze derde leiding heeft in feite een dubbelfunctie; in eerste instantie wordt de leiding voor onverzadigde pekel gebruikt, daarna wordt deze ingezet als reserveleiding. Hierdoor is het mogelijk om leidingen uit bedrijf te kunnen nemen, voor bijvoorbeeld inspectie.

Distributieleidingtracé
In het tracé komen vier gietijzeren transportleidingen te liggen met elk een inwendige diameter van 500 mm. Via één toevoerleiding wordt vanaf het pompstation Stepelerveld oploswater, naar de zoutputten op de zoutwinningslocaties getransporteerd.
De tweede leiding betreft de naverzadigingsleiding. Via deze leiding wordt niet-verzadigde ruwe pekel tussen de verschillende cavernes (zoutputten) getransporteerd. Aan het begin van de winning uit een caverne, produceert de caverne eerst ‘niet aan zout verzadigde ruwe pekel’.
De derde leiding betreft de verzadigde pekelleiding. Via deze leiding wordt verzadigde pekel getransporteerd naar het pompstation Stepelerveld. Vanaf waar het pekel wordt getransporteerd via ondergrondse transportleidingen via het bestaande pompstation Ganzebos-West naar de zoutfabriek te Hengelo.
De vierde leiding betreft een reserveleiding. Hierdoor is het mogelijk om een leiding in het tracé uit bedrijf te kunnen nemen, voor bijvoorbeeld inspectie.

2.3 Uitvoeringsaspecten
In de leidingtracés worden gietijzeren transportleidingen gelegd. De leidingen zijn aan de binnenzijde voorzien van een lining van cement en aan de buitenzijde van een coating.

De realisatie van de leidingentracés zal grotendeels gebeuren worden door middel van een open ontgraving en deels met behulp van een gestuurde boring of persing. Hieronder wordt per wijze van aanleg een korte omschrijving gegeven van de bijbehorende werkzaamheden.

Aanleg door middel van open ontgraving
<u>Transportleidingtracé</u>
Voor het aanleggen van de leidingen zal er een sleuf moeten worden gegraven. De sleuf heeft een minimale diepte van 2,0 meter. De breedte van de sleuf varieert tussen (onderkant buizen) circa 3 meter en circa 6 meter (maaiveldniveau).

Bij deze open ontgravingen wordt een strook met een breedte van circa 25 meter als werkruimte gehanteerd. Figuur 6 geeft een indruk van dwarsdoorsnede van de leidingsleuf en het werkgebied.

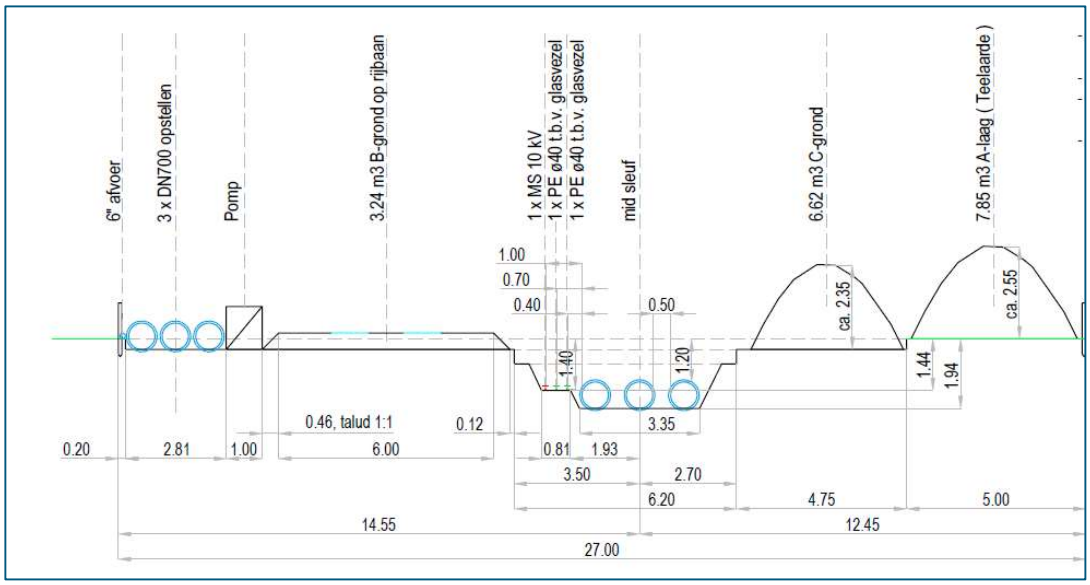

Figuur 6 Doorsnede leidingsleuf en werkgebied ten behoeve van aanleg transportleidingtracé

Distributieleidingtracé

Voor het aanleggen van de leidingen zal er een sleuf moeten worden gegraven. De sleuf heeft een minimale diepte van 1,7 meter. De breedte van de sleuf varieert tussen (onderkant buizen) circa 4 meter en circa 7 meter (maaiveldniveau).

Bij deze open ontgravingen wordt een strook met een breedte van circa 30 meter als werkruimte gehanteerd. Figuur 7 geeft een indruk van dwarsdoorsnede van de leidingsleuf en het werkgebied.

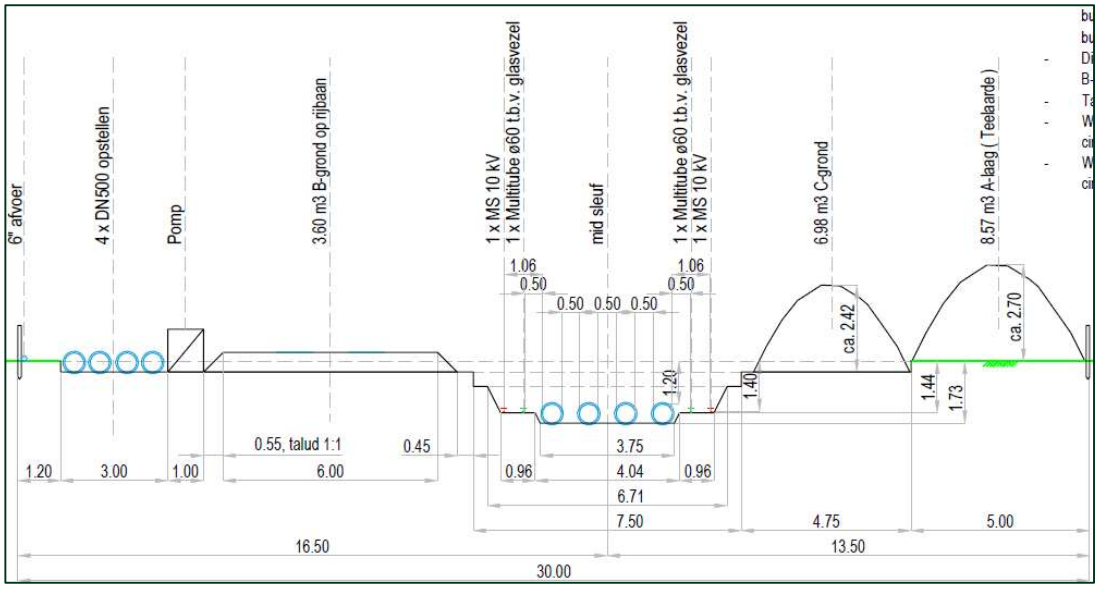

Figuur 7 Doorsnede leidingsleuf en werkgebied ten behoeve van aanleg distributieleidingtracé

Algemeen

Voor het aanleggen van de leidingen door middel van ingraven wordt eerst de teelaarde binnen de werkstrook ontgraven en in depot gezet, gescheiden van de later te ontgraven ondergrond(en). Aansluitend worden drainages aangebracht ten behoeve van de noodzakelijke bemaling. Vervolgens wordt een rijbaan aangelegd. De rijbaan wordt gemaakt van gebiedseigen grond afkomstig uit de sleuf (zogenaamde B-grond) en bedekt

met rijplaten. De bestaande begroeiing wordt, daar waar mogelijk en toegestaan, bij het gereed maken van de werkstrook verwijderd.
Daarna worden de losse leidingdelen in het tracé gebracht. Aansluitend wordt de sleuf dieper gegraven, waarbij de uitkomende grond, zogenaamde C-grond, in depot wordt gezet.

Vervolgens worden de leidingdelen met behulp van een kraan op de juiste plek gelegd en middels mof-verbindingen met elkaar verbonden. De kabels worden op een geschikt moment op de beoogde positie in de sleuf gelegd. Vervolgens wordt, in omgekeerde volgorde van ontgraving, de in depot gezette ondergrond en teelaarde teruggeplaatst, de ontwatering hersteld en het tracé afgewerkt. Het tijdelijk opzij zetten van de teelaarde leidt niet tot toename van kwel en infiltratie. Kruisingen met kleinere watergangen worden uitgevoerd middels open ontgraving en geeft een beperkte en kortstondige obstructie in de watergang. Voor deze werkzaamheden wordt een vergunning aangevraagd bij Waterschap Vechtstromen.

De uitkomende grond wordt na aanleg van de leidingen weer terug gebracht in het oorspronkelijke bodemprofiel. Hierdoor wordt de oorspronkelijke bodemopbouw en maaiveldhoogte weer hersteld. Tot slot wordt de begroeiing]hersteld. Als gevolg van de te hanteren werkwijze blijft de aanwezige verkavelingsstructuur intact.

Aanleggen door middel van gestuurde boring of persing
Daar waar het leidingtracé belangrijke wegen en grotere waterlopen kruist en op plaatsen met te weinig ruimte worden de leidingen geïnstalleerd met behulp van een boortechniek of een persing. Voor het uitvoeren van de boringen worden zogenoemde pers- en ontvangstkuipen gemaakt. Dit betreffen werkputten in open ontgraving. De boringen vinden op voldoende diepte plaats waarmee directe werkzaamheden aan watergangen en wegen worden voorkomen. Hiermee blijven tevens de bestaande landschappelijke elementen, natuur- en archeologische waarden behouden.
Bij deze techniek zijn alleen pers- en ontvangstkuipen en bemalingen nodig voor a) het uitvoeren van de boringen en b) het verbinden van de geboorde leidingen met de leidingdelen die in open ontgraving worden geïnstalleerd. In het werk zijn zogenaamde ‘raketboringen’ en ‘avegaarboringen’ voorzien. In beide gevallen wordt een mantelbuis aangebracht waarin de nieuwe transportleidingen worden geschoven. Bij persingen wordt een mantelbuis door de grond gedrukt waarna de leiding door de mantelbuis wordt getrokken

Bemaling
De leidingsleuf en boorkuipen worden indien nodig bemalen zodat in den droge gewerkt kan worden. Voor het project is een bemalingsadvies opgesteld waarin de te nemen bemalingsmaatregelen zijn uitgewerkt. Op voorhand zijn er geen belemmeringen of risico’s geïdentificeerd voor de bemaling. Voor het onttrekken en lozen van grondwater in het kader van de bemaling worden respectievelijk een vergunning en een ontheffing aangevraagd bij waterschap Vechtstromen.

Kruising hoogspanningskabels en gasleiding
Zoals hiervoor aangegeven kruist het distributieleidingtracé tussen de zoutwinningslocaties H-03 en H-04 en nabij zoutwinningslocatie H-07 ondergrondse hoogspanningskabels. Deze kabels zijn eigendom van en in beheer bij TenneT.

Met de leidingbeheerder wordt de wijze van kruisen afgestemd. De werkzaamheden ter plaatse van de kruisingen starten niet eerder dan dat hiervoor formele toestemming van de leidingbeheerder is verkregen.

3 Ruimtelijk beleidskader

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het relevante beleid dat betrekking heeft op het plangebied en de voorgenomen ontwikkeling beschreven. Het wordt benaderd vanuit het Rijks-, provinciaal- en gemeentelijk beleid. Uit het beleid volgen randvoorwaarden die worden getoetst aan het voorgenomen plan.

3.2 Rijksbeleid

3.2.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) bevat de visie van het Rijk op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland. Het Rijk streeft naar een krachtige aanpak die ruimte geeft aan regionaal maatwerk, de gebruiker vooropzet, investeringen prioriteert en ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur met elkaar verbindt. In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) zijn regels opgenomen om het beleid uit de SVIR te verwezenlijken. In de structuurvisie schetst het Rijk ambities voor Nederland in 2040. Uitgaande van de verantwoordelijkheden van het Rijk zijn de ambities uitgewerkt in rijksdoelen tot 2028, daarbij is aangegeven welke nationale belangen aan de orde zijn. De tijdshorizon is gesteld omdat in de loop van de tijd nieuwe ontwikkelingen en opgaven kunnen vragen om bijstelling van de rijksdoelen. Voor de ambities zijn rijksinvesteringen slechts één van de instrumenten die worden ingezet. Kennis, bestuurlijke afspraken en kaders kunnen ook worden ingezet. De huidige financiële rijkskaders (begroting) zijn randvoorwaardelijk voor de concrete invulling van die rijksambities. In de structuurvisie wordt ook aangegeven op welke wijze het Rijk deze belangen wil verwezenlijken. Dit zorgt voor een duidelijk overzicht in één document gezamenlijk met de doelen die het Rijk heeft opgesteld.

Het Rijk benoemt 13 nationale belangen waarvoor het Rijk verantwoordelijk is. De desbetreffende belangen zijn vertaald in wetgeving of beleidsregels. De ruimtelijke besluitvorming over het project dient met deze belangen en de daaraan verbonden wet-, regelgeving en beleid rekening te houden.

Onderstaand worden de relevante nationale belangen voor de ontwikkeling van zoutwinningslocaties van zout nabij Haaksbergen weergegeven en wordt aangeduid op welke wijze zij bij de besluitvorming zijn meegenomen:

Nationaal belang 4: het efficiënt gebruiken van de ondergrond.
Vanwege onder meer de beperkte ruimte in de ondergrond, de betekenis van de ondergrond voor het economisch functioneren van Nederland en afstemming op activiteiten in de bovengrond, is efficiënt gebruik van de ondergrond van nationaal belang. Voortzetting van de winning van zout uit de ondergrond is van belang voor de werkgelegenheid in Twente. Dit gebruik leidt niet tot een beperking voor toekomstige gebruiksmogelijkheden zoals geothermie.

Nationaal belang 8: het verbeteren van de milieukwaliteit (lucht, bodem, water) en bescherming tegen geluidsoverlast en externe veiligheidsrisico's.
Om toekomstige kosten en maatschappelijke schade te voorkomen, moeten bij ruimtelijke- en infrastructurele werken de milieueffecten worden afgewogen. De afweging ten aanzien van het in gebruik nemen van de ondergrondse transportleidingen is onderbouwd in hoofdstuk 5.

Nationaal belang 10: ruimte voor behoud en versterking van (inter)nationale unieke cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten.
Internationaal zijn afspraken gemaakt over cultureel- of natuurlijk werelderfgoed. Daarnaast behoren ook de beschermde stads- en dorpsgezichten, rijksmonumenten en aangewezen wederopbouwgebieden tot een nationaal belang. Bij de keuze van de leidingtracés zijn deze belangen meegewogen, hetgeen in paragraaf 4.3 van deze ruimtelijke onderbouwing is toegelicht.

Nationaal belang 11: ruimte voor een nationaal netwerk van natuur voor het overleven en ontwikkelen van flora en faunasoorten.
In internationaal verband heeft Nederland zich met het Biodiversiteitsverdrag en de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn (Natura 2000) gecommitteerd aan afspraken over soorten (flora en fauna) en leefgebieden van soorten (habitats). Hiertoe zijn ter uitvoering van dit beleid Natura 2000-gebieden aangewezen. Daarnaast is het Natuurnetwerk Nederland (NNN) van nationaal belang, bestaande uit beschermde natuurgebieden alsmede robuuste verbindingszones tussen die gebieden. De provincies werken de NNN in hun ruimtelijke plannen uit. Voor ingrepen in zowel Natura 2000-gebieden als in het NNN is elk een verschillend afwegingskader van toepassing. In paragraaf 4.2 wordt inzicht gegeven in de afwegingen die voor het in productie nemen van de zoutwinningslocaties zijn gemaakt.

Nationaal belang 13: een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten.
Dit vindt voor de ontwikkeling van de zoutwinningslocaties en de realisatie van de leidingtracés plaats in de vorm van meerdere omgevingsvergunningen.

Voorliggend plan sluit aan bij de doelstellingen van de SVIR.

3.2.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening
Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is op 30 december 2011 in werking getreden. In het Barro wordt een aantal projecten die van rijksbelang zijn met name genoemd en met behulp van digitale kaartbestanden exact ingekaderd. Per project worden vervolgens regels gegeven, waaraan ruimtelijke plannen moeten voldoen.

Binnen het Barro worden de volgende onderdelen besproken:

- project Mainportontwikkeling Rotterdam;
- kustfundament;
- grote rivieren;
- Waddenzee en waddengebied;
- defensie;
- erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde.

In oktober 2012 is het besluit aangevuld met de ruimtevraag voor de onderwerpen veiligheid op rijkswegen, toekomstige uitbreiding van infrastructuur, de elektriciteits-voorziening, de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), de veiligheid van primaire waterkeringen, reserveringsgebieden voor hoogwater, waterveiligheid en is het onderwerp duurzame verstedelijking in regelgeving opgenomen. Per 1 juli 2016 zijn er nog enkele wijzigingen van de Barro van kracht geworden. Deze wijzigingen hebben geen directe invloed op het voorliggende plan.

Voorliggend projectgebied ligt niet binnen beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden). Het transportleidingtracé kruist ter plaatse van de Deelweg een houtwal die deel uitmaakt van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). In hoofdstuk paragraaf 3.3.3 wordt hier nader op ingegaan.

3.2.3 Besluit ruimtelijke ordening

De 'ladder voor duurzame verstedelijking' is in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) geïntroduceerd en vastgelegd als procesvereiste in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Het Bro (artikel 3.1.6 lid 2) bepaalt dat voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen de treden van de ladder moeten worden doorlopen. Doel van de ladder voor duurzame verstedelijking is een goede ruimtelijke ordening in de vorm van een optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden. Met de ladder voor duurzame verstedelijking wordt een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten nagestreefd.

Het realiseren van de leidingtracés is geen nieuwe stedelijke ontwikkeling. Een toets aan de Ladder is daarom niet van toepassing. Dit plan heeft verder geen betrekking op de overige benoemde onderdelen in het Barro en de Bro.

3.2.4 Structuurvisie ondergrond

Op 11 juni 2018 is de Structuurvisie Ondergrond (STRONG) vastgesteld. De Structuurvisie Ondergrond is een rijksstructuurvisie in de zin van artikel 2.3 van de Wet op de ruimtelijke ordening, waarin het Rijk de hoofdlijnen van het strategische nationale ruimtelijke beleid vastlegt. Het beleid in deze structuurvisie bindt alleen het Rijk.

De ondergrond is van groot maatschappelijk belang. Het winnen en benutten van delfstoffen zoals aardgas en aardolie draagt bij aan de energievoorziening en heeft onze welvaart verhoogd. Grondwater is de belangrijkste bron voor de drinkwatervoorziening. De bodem is een onmisbare productiefactor voor de voedselvoorziening en belangrijk voor natuur en landschap. De bodem is tevens een bewaarplaats voor resten van vroegere menselijke bewoning, die inzicht kunnen geven in onze cultuurhistorie. Bovendien vormt de ondergrond de basis voor de fundering van infrastructuur en bebouwing.

De ruimte in de diepe ondergrond lijkt eindeloos en conflicten tussen de verschillende vormen van gebruik doen zich tot op heden nauwelijks voor. Maar als er naar de ambities voor de energievoorziening en drinkwatervoorziening op de langere termijn wordt gekeken, dan is het wenselijk om een visie te ontwikkelen op het gebruik van de ondergrond, om 'botsingen' in de toekomst te voorkomen. Daarbij gaat het niet alleen om het 'verdelen' van de fysieke ruimte in de diepe ondergrond. Voor alle mijnbouwactiviteiten zijn bovengrondse installaties nodig en buisleidingen die ook de ondiepe bovengrond beroeren en grondwaterlagen passeren.

Zoutwinning valt onder de Mijnbouwwet als één van de activiteiten in de diepe ondergrond en kan in potentie concurreren met andere ondergrondfuncties. Het winnen van zout uit eigen bodem wordt niet van nationaal belang geacht. Om die reden zijn er dan ook geen ruimtelijke uitspraken over zoutwinning opgenomen in de Structuurvisie Ondergrond.

3.3 Provinciaal beleid Overijssel

3.3.1 Omgevingsvisie Overijssel

Het ruimtelijk beleid van de provincie Overijssel staat vooral in de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening die Provinciale Staten van Overijssel op 1 juli 2009 hebben vastgesteld en geactualiseerd bij besluit van 3 juli 2013. De Omgevingsvisie is een integrale visie waarin de beleidsambities en doelstellingen staan die van provinciaal belang zijn voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving van Overijssel. Het uitgangspunt is gericht op het jaar 2030. De visie biedt kaders in de vorm van ontwikkelingsperspectieven voor de groene omgeving en stedelijke omgeving. Daarbinnen krijgen gemeenten, waterschappen, maatschappelijke organisaties en andere initiatiefnemers mogelijkheden om ruimtelijke ontwikkelingen te realiseren.

Op 12 april 2017 hebben Provinciale Staten de Omgevingsvisie Overijssel 2017 'Beken kleur' en de Omgevingsverordening Overijssel 2017 vastgesteld.

De hoofdambitie van de visie is een toekomst vaste groei van welvaart en welzijn met een verantwoord beslag op de beschikbare natuurlijke hulpbronnen en voorraden. In het beleid van de provincie staan daarom de zorg voor ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid centraal. De provincie wil ruimtelijke kwaliteit realiseren door vooral in te zetten op het beschermen van bestaande kwaliteiten en deze te verbinden met nieuwe ontwikkelingen. Het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving staat voorop, in combinatie met een goed vestigingsklimaat, een goede woonomgeving en een fraai buitengebied. De essentiële gebiedskenmerken zijn daarbij het uitgangspunt.

Om deze ambities waar te kunnen maken bevat de Omgevingsvisie een uitvoeringsmodel. De filosofie van dit model is dat de provincie samen met partners een gezamenlijke visie of doel deelt en dat vervolgens elke partij in de eigen verantwoordelijkheidssfeer in actie komt. Het uitvoeringsmodel heeft drie niveaus: generieke beleidskeuzes, ontwikkelperspectieven en gebiedskenmerken. Aan de hand van deze niveaus wordt duidelijk of een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk is en of er behoefte aan is, waar het past in de ontwikkelingsvisie en hoe de ontwikkeling uitgevoerd kan worden.

Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie

Om te bepalen of een initiatief bijdraagt aan de ambities, gebruikt de provincie het Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel. In dit uitvoeringsmodel staan de stappen of, waar en hoe centraal. Bij een initiatief kan aan de hand van deze drie stappen bepaald worden of een initiatief binnen de geschetste visie voor Overijssel mogelijk is (generieke beleidskeuzes), waar het past (ontwikkelperspectieven) en hoe het uitgevoerd kan worden (gebiedskenmerken).

In figuur 8 is het uitvoeringsmodel weergegeven. Vervolgens zijn de niveaus toegelicht. De '“vishaak” met de drie niveaus uit de Omgevingsvisie van 2009 is daarbij behouden gebleven. Boven het uitvoeringsmodel (in de paraplu) staan de rode draden en centrale beleidsambities weergegeven.

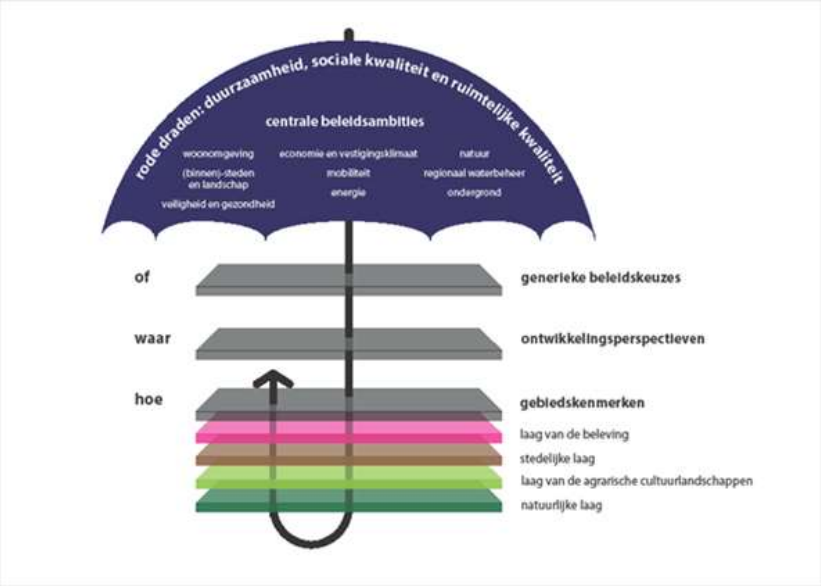

Figuur 8 Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie (bron: Provincie Overijssel)

Generieke beleidskeuzes
Generieke beleidskeuzes vloeien voort uit beleid van EU, Rijk of provincie. Het zijn keuzes die bepalen of een ontwikkeling nodig is of mogelijk. De generieke beleidskeuzes zijn veelal normstellend. Een voorbeeld van een generieke beleidskeuze is dat gemeenten hun ruimtelijke ontwikkelingsplannen moeten afstemmen met hun buurgemeenten, om te voorkomen dat inefficiënte concurrentie tussen gemeenten ontstaat. Een ander voorbeeld is de 'SER-ladder', die inhoudt dat eerst bestaande bebouwing en herstructurerings-mogelijkheden worden benut, voordat er uitbreiding kan plaatsvinden.

Ontwikkelingsperspectieven
Na de toetsing aan de generieke beleidskeuzes komen de ontwikkelingsperspectieven aan de orde. In de Omgevingsvisie staan zes ontwikkelperspectieven beschreven voor de groene en stedelijke omgeving. De ontwikkelperspectieven zijn flexibel voor de toekomst en geven richting aan wat waar ontwikkeld zou kunnen worden.

Gebiedskenmerken
Tot slot zijn de gebiedskenmerken van belang, die bestaan uit vier lagen (natuurlijke laag, laag van het agrarisch cultuurlandschap, stedelijke laag en lust- en leisure-laag). Voor elke laag gelden specifieke kwaliteitsvoorwaarden en -opgaven voor ruimtelijke ontwikkelingen. Het is de vraag 'hoe' een ontwikkeling invulling krijgt.

In het resterende deel van deze paragraaf wordt nader ingegaan op de generieke beleidskeuzes, de ontwikkelingsperspectieven en de gebiedskenmerken.

3.3.2 Omgevingsverordening Overijssel
De hoofdlijnen van de Omgevingsvisie zijn juridisch geborgd in de Omgevingsverordening. Het gaat om de onderwerpen uit de visie die de provincie zo belangrijk vindt dat deze dwingend worden opgelegd.

In de verordening staan algemene regels op het gebied van de ruimtelijke ordening,

mobiliteit, milieu, water en bodem. De verordening als juridisch instrument om de doorwerking van provinciaal beleid af te dwingen, is beperkt tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen. De Omgevingsverordening geeft regels aan gemeenten die bij het maken van bestemmingsplannen in acht genomen moeten worden.

3.3.3 Toetsing aan provinciaal beleid

Generieke beleidskeuzes
Ten aanzien van de generieke beleidskeuzes zijn de artikelen 2.1.3, 2.1.5, 2.7.3 en 2.20.2 en titel 2.13 uit de Omgevingsverordening Overijssel van belang.

Artikel 2.1.3: Zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik
Bestemmingsplannen (en wijzigingsplannen) voorzien uitsluitend in stedelijke ontwikkelingen die een extra ruimtebeslag door bouwen en verharden leggen op de groene omgeving wanneer aannemelijk is gemaakt:

- dat er voor deze opgave in redelijkheid geen ruimte beschikbaar is binnen het bestaande bebouwd gebied en de ruimte binnen het bestaand bebouwd gebied ook niet geschikt te maken is door herstructurering en/of transformatie;
- dat mogelijkheden voor meervoudig ruimtegebruik binnen het bestaand bebouwd gebied optimaal zijn benut.

<u>Toetsing van het initiatief aan artikel 2.1.3 van de Omgevingsverordening Overijssel</u>
In voorliggend geval worden ondergrondse leidingen ten behoeve zoutwinning gerealiseerd met name op agrarische gronden. Als gevolg van de aanleg is sprake van extra ruimtebeslag, echter de functies van de gronden wijzigen niet als gevolg van de aanwezigheid van de leidingtracés.
De winning van zout kan echter niet binnen bestaand stedelijk gebied uitgevoerd worden. De aanleg van zoutwinningslocaties en benodigde leidingtracés in bestaand stedelijk gebied is niet mogelijk. Dit is bij uitstek een functie die in het buitengebied hoort. Er is dan ook in voldoende mate rekening gehouden met het principe van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik.

Artikel 2.1.5 Ruimtelijke kwaliteit
In de toelichting op bestemmingsplannen wordt onderbouwd dat de nieuwe ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt, bijdragen aan het versterken van de ruimtelijke kwaliteit conform de geldende gebiedskenmerken.

<u>Toetsing van het initiatief aan artikel 2.1.5 van de Omgevingsverordening Overijssel</u>
Bij de keuze van de leidingtracés wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de bestaande verkavelings-structuren en landschapselementen door de richting ervan waar mogelijk te volgen. Op basis hiervan wordt het landschap niet onevenredig geschaad.

Artikel 2.7.3 Beschermingsregime Natuur Netwerk Nederland
Hierna wordt het van toepassing zijnde lid nader toegelicht:
Lid 4: Bestemmingsplannen die betrekking hebben op gebieden die op de kaart als bedoeld in artikel 2.7.2 zijn aangeduid als NNN (voorheen EHS) wijzen geen bestemmingen aan of stellen geen regels die activiteiten mogelijk maken die leiden tot een

significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, of tot een significante vermindering van de oppervlakte van die gebieden, of van de samenhang tussen die gebieden.

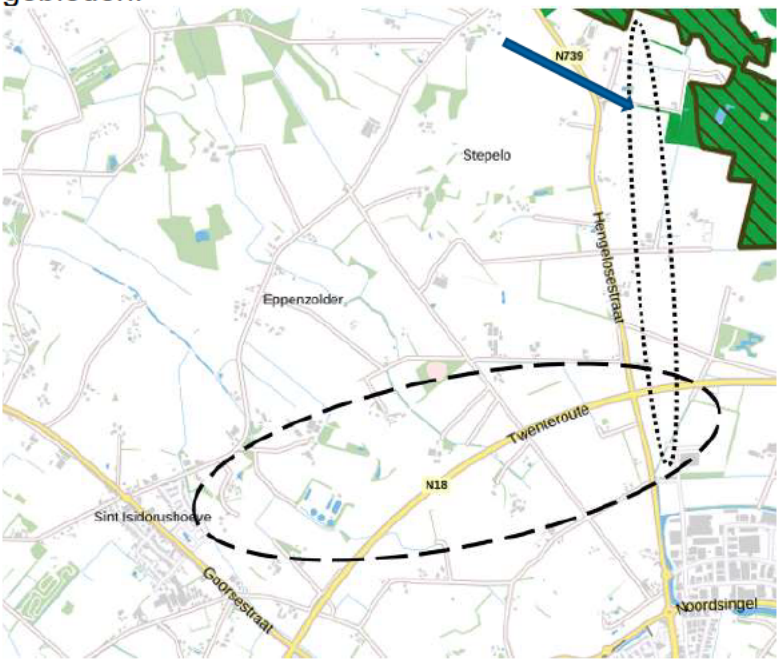

Figuur 9 Ligging van het Natuurnetwerk Nederland ten opzichte van de distributieleidingen (gelegen binnen contour met onderbroken lijn) en transportleidingen (gelegen binnen de gestippelde contour) (bron: Provincie Overijssel)

<u>Toetsing van het initiatief aan artikel 2.7.3 van de Omgevingsverordening Overijssel</u>
Uit bovenstaande figuur volgt dat binnen het projectgebied binnen de gemeente Haaksbergen weinig gronden deel uitmaken van het NNN. Binnen de gemeente Haaksbergen wordt het NNN éénmaal gekruist, dit betreft de kruising van het transportleidingtracé met de Deelweg. Deze locatie is globaal aangeduid met de blauwe pijl in bovenstaande figuur. De houtwal naast de Deelweg maakt deel uit van het NNN. Om significante aantasting van de wezenlijke kenmerken of waarden het NNN te voorkomen wordt de Deelweg en naastgelegen houtwal middels een gestuurde boring of persing gekruist. Hiermee is tevens geen sprake van mindering van oppervlakte van het NNN-gebied of van de samenhang tussen de gebieden.

Artikel 2.20.2 Zoutwinning
In artikel 2.20.2 van de Omgevingsverordening van de provincie Overijssel is met betrekking tot zoutwinning het volgende opgenomen: “Bestemmingsplannen voorzien alleen in nieuwe zoutwinningslocaties indien de zoutwinning kan worden ingepast in de structuur van landbouw, natuur en landschap conform de gebiedskenmerken.”

<u>Toetsing van het initiatief aan artikel 2.20.0 van de Omgevingsverordening Overijssel</u>
De te realiseren zoutwinningslocaties worden landschappelijk ingepast (zie het MER en de document NH 20230908 Ruimtelijke onderbouwing Zoutwinningsproject Haaksbergen) en de leidingtracés sluiten waar mogelijk aan bij de aanwezige landschapsstructuren. Bij de landschappelijke inpassing worden het type landschap en de voorwaarden vanuit het landschap als leidraad en basis gebruikt.
In de structuurvisie van de gemeente Haaksbergen en het landschapsontwikkelingsplan zijn de gebiedskenmerken nader uitgewerkt voor de gemeente Haaksbergen. Bij de keuze van de leidingtracés wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de bestaande verkavelingsstructuren en landschapselementen door de richting ervan waar mogelijk te

volgen. Op basis hiervan wordt het landschap niet onevenredig geschaad.

Titel 2.13 Drinkwaterbeschermingsgebieden
In de Omgevingsverordening zijn gebieden aangewezen voor de bescherming van het drinkwater (waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden, boring vrije zones en intrekgebieden).

In artikel 2.13.6 is bijvoorbeeld het volgende bepaald: In afwijking van het bepaalde in artikel 2.13.3 en onverlet het bepaalde in artikel 2.13.4 en artikel 2.13.5, kunnen nieuwe grote of grootschalige risicovolle functies in grondwaterbeschermingsgebieden en nieuwe grootschalige risicovolle functies in intrekgebieden alleen worden toegestaan als dit noodzakelijk is vanuit een zwaarwegend maatschappelijk belang, waarvoor redelijke alternatieven ontbreken en mits voldaan wordt aan het stap vooruit-principe.

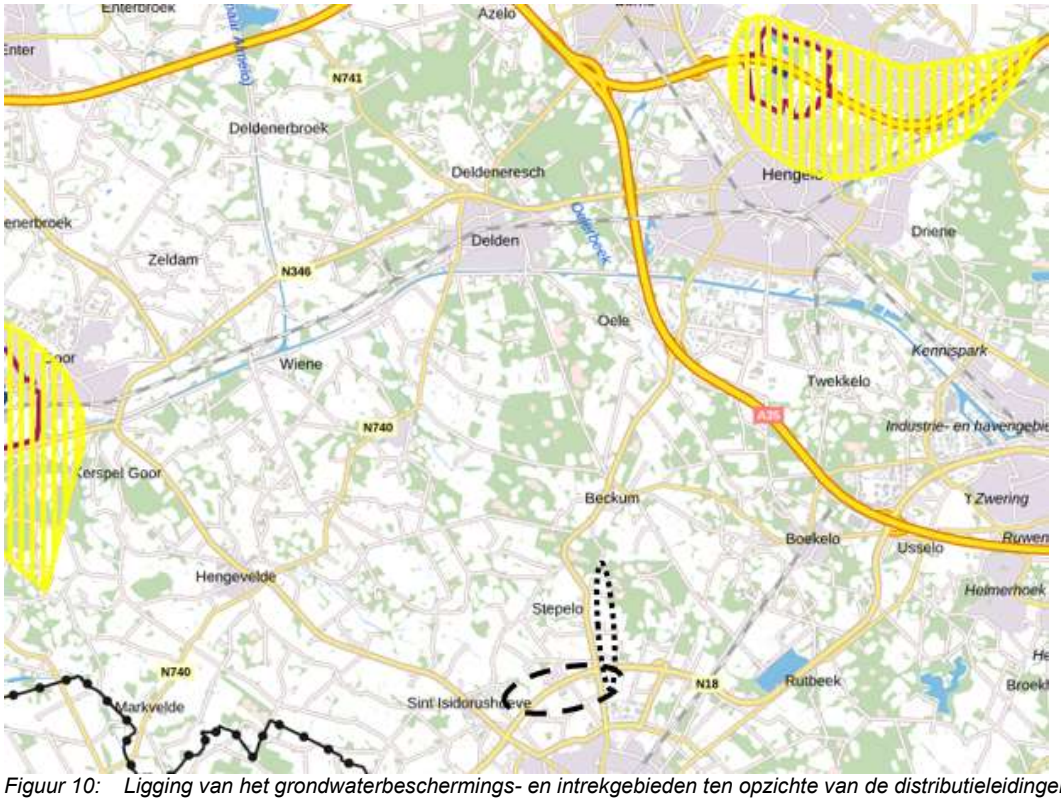

Figuur 10: Ligging van het grondwaterbeschermings- en intrekgebieden ten opzichte van de distributieleidingen (gelegen binnen contour met onderbroken lijn) en transportleidingen (gelegen binnen de gestippelde contour) (bron: Provincie Overijssel)

<u>Toetsing van het initiatief aan Titel 2.13 van de Omgevingsverordening Overijssel</u>
De zoutwinningslocaties en dus ook de te realiseren leidingtracés liggen op grote afstand van de aangewezen gebieden. De aanleg en de in gebruik name van de leidingtracés zal dan ook geen effect hebben op de bescherming van drinkwaterwinning.

Ontwikkelingsperspectieven
Wonen en werken in het kleinschalig mixlandschap
Het ontwikkelingsperspectief 'Wonen en werken in het kleinschalige mixlandschap' richt zich op het in harmonie met elkaar ontwikkelen van de diverse functies in het buitengebied. Aan de ene kant melkveehouderij, akkerbouw en opwekking van hernieuwbare energie als belangrijke vormen van landgebruik. Aan de andere kant gebruik voor natuur, recreatie, wonen en andere bedrijvigheid.

Van de ruimtelijke kwaliteitsambities staat in dit ontwikkelingsperspectief de ambitie 'Voortbouwen aan de kenmerkende structuren van de agrarische cultuurlandschappen' voorop. Daarnaast gelden de algemene ruimtelijke kwaliteitsambities: zichtbaar en beleefbaar mooi landschap, sterke ruimtelijke identiteiten als merken voor Overijssel en continu en beleefbaar watersysteem.

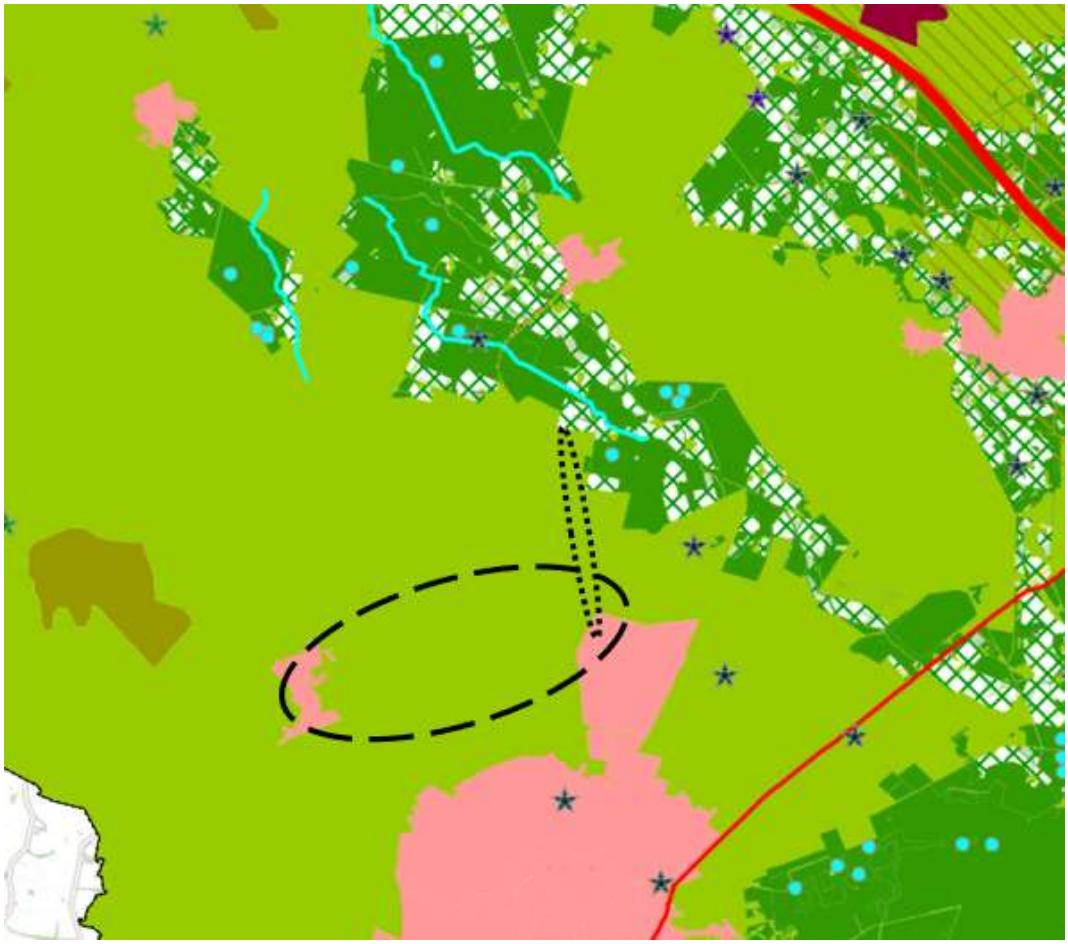

Figuur 11 Ontwikkelingsperspectief 'Wonen en werken in het kleinschalige mixlandschap' ten opzichte van de distributieleidingen (gelegen binnen contour met onderbroken lijn) en transportleidingen (gelegen binnen de gestippelde contour) (bron: Provincie Overijssel)

Onderhavig voornemen voorziet het aanleggen van ondergrondse leidingtracés ten behoeve van zoutwinning in het buitengebied van Haaksbergen. Binnen dit ontwikkelperspectief is ruimte voor bedrijvigheid. Doordat de zoutcavernes en de leidingtracés zich op vaste plekken onder de grond bevinden wordt in samenspraak met de omgeving tot een goede oplossing gekomen om zo de eventuele overlast te beperken. Zie hiervoor tevens het separaat bijgevoegde milieueffectenrapport en de Ruimtelijke Onderbouwing van de zoutwinningslocaties.

Gebiedskenmerken

In het provinciale beleid zijn voor alle gebieden gebiedskenmerken aangegeven. Het beleid voor deze gebiedskenmerken is vastgelegd in artikel 2.1.5 van de provinciale verordening. Hierin is bepaald dat inzichtelijk moet worden gemaakt dat voldaan wordt aan dit beleid. Wanneer in het beleid normerende uitspraken worden gedaan, voorziet het bestemmingsplan (voor zover deze uitspraken zich daarvoor lenen) in een bestemmingsplanregeling conform deze normerende uitspraken. Wanneer in het beleid richtinggevende uitspraken worden gedaan, voorziet het bestemmingsplan (voor zover

deze uitspraken zich daarvoor lenen) in een bestemmingsplanregeling conform deze richtinggevende uitspraken.

De gebiedskenmerken zijn opgenomen in verschillende lagen; de natuurlijke laag, de agrarische cultuur laag, de stedelijke laag en de lust- en leisure laag. Op basis van deze kenmerken is er ingezoomd op het plangebied voor de zoutwinningslocaties en gekeken welke specifieke kwaliteitsvoorwaarden en opgaven (normerend en richtinggevend) voor ruimtelijke ontwikkelingen van toepassing zijn.

Natuurlijke laag
De natuurlijke laag is ontstaan doordat abiotische en biotische processen inwerken op de ondergrond van bodem en geologie. Van oudsher bestaat er een sterke samenhang tussen het natuur- en watersysteem. Vervolgens heeft de natuurlijke laag plek en betekenis gekregen in het menselijke occupatieproces. Lange tijd is de natuurlijke laag sturend geweest voor een groot deel van de ruimtelijke ontwikkelingen. Mensen vestigden zich op de droge plekken en wegen werden aangelegd bij goed doorwaadbare plekken in de beek. Pas de laatste eeuw is deze samenhang door technische mogelijkheden verminderd en zijn de kwaliteiten van de natuurlijke laag aangetast. Het beter afstemmen van de ruimtelijke ontwikkelingen op de natuurlijke laag kan voorkomen en ervoor zorgen dat natuurlijke kwaliteiten weer medebepalend worden. Het projectgebied valt binnen de dekzandvlakte en ruggen en de beekdalen en natte laagtes.

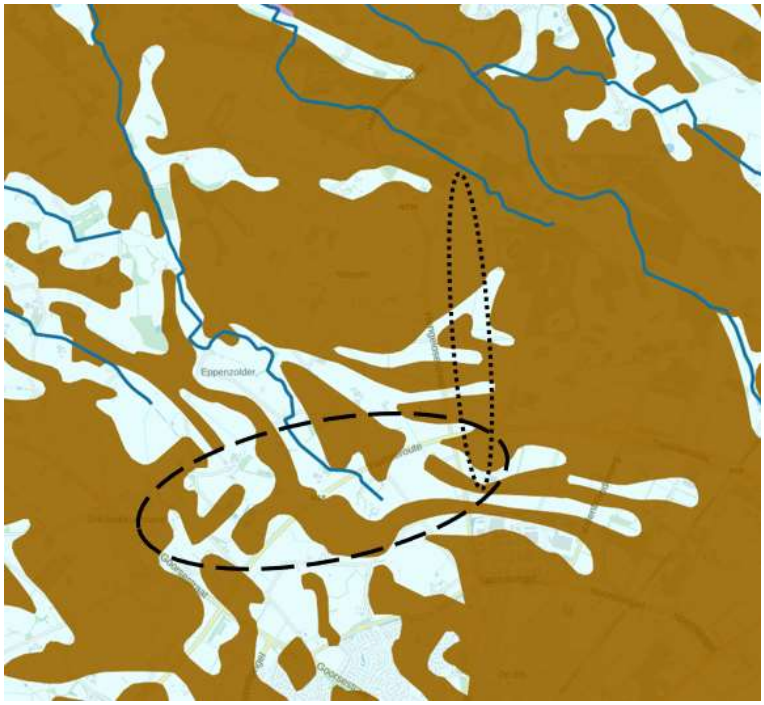

Figuur 12 Natuurlijke laag: dekzandvlakte en ruggen (bruine kleur) en beekdalen en natte laagtes (lichtblauwe kleur) ten opzichte van de distributieleidingen (gelegen binnen contour met onderbroken lijn) en transportleidingen (gelegen binnen de gestippelde contour) (bron: Provincie Overijssel)

De dekzandgronden beslaan een groot gedeelte van de oppervlakte van de provincie. Na de ijstijden bleef er in grote delen een reliëfrijk – door de wind gevormd – zandlandschap achter, dat gekenmerkt wordt door relatief grote verschillen tussen hoog/droog en laag/nat gebied. Soms vlak bij elkaar, soms verder van elkaar verwijderd.

De ambitie is de natuurlijke verschillen tussen hoog en laag en tussen droog en nat functioneel meer sturend en leefbaar te maken. Dit kan bijvoorbeeld door een meer natuurlijk watersysteem en door beplanting met ‘natuurlijke’ soorten. En door de (strekking)richting van het landschap te benutten in gebiedsontwerpen.

Het Overijsselse zandlandschap is van oorsprong nat. In de laagtes van het zandgebied verzamelde zich het water. Hier ontwikkelden zich moerassen en broekbossen, waar het water in de loop van het seizoen geleidelijk uit weg sijpelde naar de lager gelegen delen, naar de beken en rivieren. Beeld van de beken: zomers kleine stroom met droge geulen, ’s winters bredere stroomdraad met meestromende geulen. De dynamiek (water, wind) bepaalt de verschijningsvorm; de gedaante wisselt. Dynamisch landschap, open karakter met hogere randen.

De ambitie is de beekdalen als functionele en ruimtelijke dragende structuren van het landschap betekenis te geven. Ruimte voor water, continuïteit van het systeem zijn leidend. Tevens is de ambitie afwenteling van wateroverlast op stroomafwaarts gelegen gebieden te voorkomen door het beeksysteem als eenheid te beschouwen en het vasthouden van water te bevorderen. Tot slot zijn beekdalen belangrijke verbindingen voor mens, plant en dier.

<u>Relatie met voorgenomen ontwikkeling</u>
De voorgenomen ontwikkeling, het realiseren van leidingtracés ten behoeve van zoutwinning, heeft een beperkte impact op het landschap in Overijssel. Er worden geen eigenschappen van de natuurlijke laag, zoals het verschil tussen hoog en laag en de continuïteit van het watersysteem aangetast. Daarnaast wordt bij de keuze van de leidingtracés zoveel mogelijk aangesloten bij de bestaande verkavelings-structuren en landschapselementen door de richting ervan waar mogelijk te volgen. Hierdoor past de ontwikkeling binnen de ambities in de natuurlijke laag.

Laag van het agrarisch cultuurlandschap
In het agrarisch cultuurlandschap gaat het erom dat de mens inspeelt op de natuurlijke omstandigheden en die ten nutte maakt. Vanuit de nederzettingen zijn de omliggende gronden ooit ontgonnen. Daardoor is er een sterke ruimtelijke en functionele relatie met het omringende landschap ontstaan. Afhankelijk van de stand van de techniek en de beschikbaarheid van meststoffen is door de eeuwen heen een geschakeerd patroon van akkers, weiden, hooiland en bebouwing gegroeid. Dit verschil in tijd geeft mede richting aan de ontwikkeling van deze gebieden. Binnen de regionale landschappen is er vaak op korte afstand sprake van verschillen: de es, de flank en het beekdal. Het projectgebied valt binnen het jong heide- en broekontginningslandschap en het oude hoevelandschap (zie figuur 13).

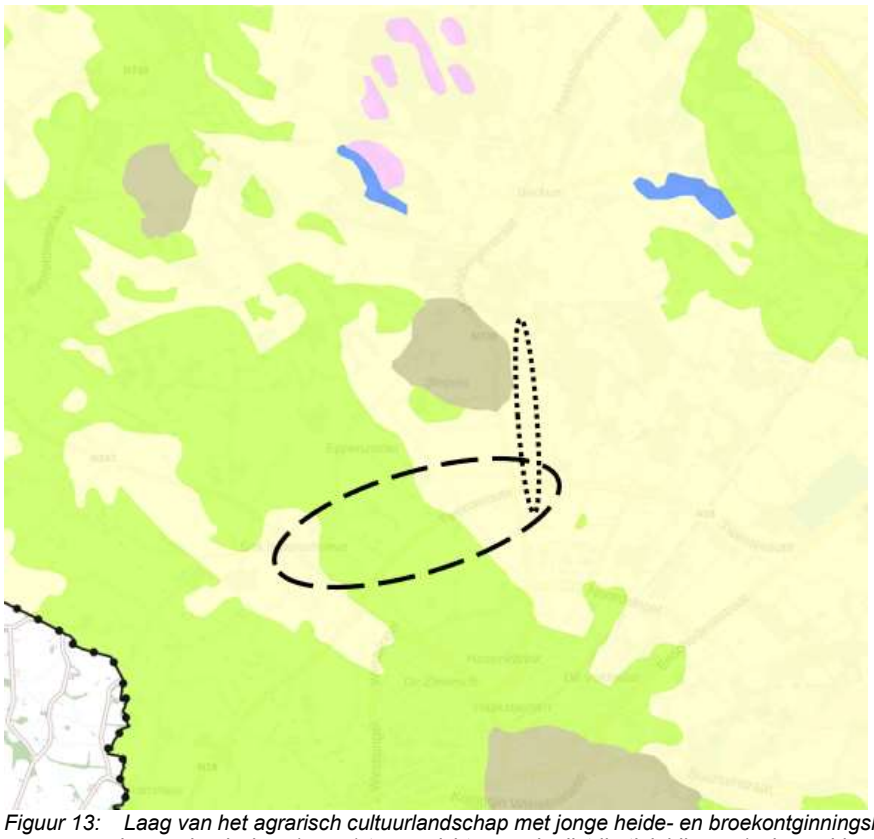

Figuur 13: Laag van het agrarisch cultuurlandschap met jonge heide- en broekontginningslandschap (lichtgeel) en oude hoevenlandschap (groen) ten opzichte van de distributieleidingen (gelegen binnen contour met onderbroken lijn) en transportleidingen (gelegen binnen de gestippelde contour) (bron: Provincie Overijssel)

Jong heide- en broekontginningslandschap

De grote oppervlakte aan – voormalige – natte en droge heidegronden was oorspronkelijk functioneel verbonden met het essen- en oude hoevenlandschap; hier werd geweid en werden de plaggen gestoken voor in de stal; in de stal bemeste plaggen dienden als structuurverbeteraar en bemesting voor de akkergronden op de essen.

Na de uitvinding van kunstmest ging deze functie verloren en werden deze gronden grotendeels in cultuur gebracht. Aanvankelijk kleinschalig en min of meer individueel door keuterboertjes, later werd de ontginning planmatig en grootschalig aangepakt (tot in de jaren 60 van de 20e eeuw). De grote natte broekgebieden ondergingen een vergelijkbare ontwikkeling, waardoor de natte en de droge jonge ontginningen nu gelijkenis vertonen.

Daarnaast zijn vanaf 1750 vanuit de landgoederen en buitens ook veel van de voormalige heidegronden voor de jacht en houtproductie bebost. Dit heeft geresulteerd in grote en kleinere landbouwontginning landschappen en in landschappen van grote boscomplexen en (nooit ontgonnen) heidevelden, zoals op de Sallandse Heuvelrug. Ten opzichte van omliggend essen- en hoevenlandschap zijn de landbouwontginningen relatief grote open ruimtes, deels omzoomd door boscomplex. Erven liggen als blokken aan de weg geschakeld. Wegen zijn lanen met lange rechtstanden. Vaak zijn het ‘inbreiding’ landschappen met rommelige driehoekstructuren als resultaat. Ook sommige recente heringerichte agrarische landschappen worden tot deze categorie gerekend, omdat van het oorspronkelijke landschap niets meer terug te vinden is.

De ambitie is de ruimtelijke kwaliteit van deze gebieden een stevige impuls te geven en soms een transformatie wanneer daar aanleiding toe is. De dragende structuren worden

gevormd door landschappelijk raamwerken van lanen, bosstroken en waterlopen, die de rechtlijnige ontginningsstructuren versterken. Binnen deze raamwerken is ruimte voor verdere ontwikkeling van bestaande erven en soms de vestiging van nieuwe erven, mits deze een stevige landschappelijke jas krijgen. De ambitie is verder de landschappelijke karakteristieken voor weidevogels in stand te houden en te versterken.

Oude hoevenlandschap
Landschap met verspreide erven. Het werd ontwikkeld nadat de complexen met de grote essen 'bezet' waren en een volgende generatie boeren nieuwe ontwikkelingsruimte zocht. Die vonden ze bij kleine dekzandkopjes die individueel werden ontgonnen. Dit leidde tot een landschap dat dezelfde opbouw kent als het essenlandschap, alleen in een meer kleinschalige, meer individuele en jongere variant. Deze kleinere maat en schaal is tevens de reflectie van de natuurlijke ondergrond. Essenlandschap in het klein met samenhangend systeem van es/kamp, erf op de flank, natte laagtes en – voormalige – heidevelden. Ordening vanuit de erven, die de 'organische' vormen van landschap volgt. Spinragstructuur vanuit de erven naar de omliggende gronden en tussen de erven.
De ambitie is het kleinschalige, afwisselende oude hoevenlandschap vanuit de verspreid liggende erven een ontwikkelingsimpuls te geven. Deze erven bieden veel ruimte voor landbouw, wonen, werken, recreatie, mits er wordt voortgebouwd aan kenmerkende structuren van het landschap: de open esjes, de routes over de erven, de erf- en landschapsbeplantingen. Binnen deze structuren zijn er vol op mogelijkheden om een functioneel grootschalige landbouw in een kleinschalig landschap te ontwikkelen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling
De realisatie van de leidingtracés ten behoeve van zoutwinning betreffen relatief kleine ingrepen in het landschap. Bij de keuze van de leidingtracés wordt aangesloten bij de bestaande verkavelingsstructuren en landschapselementen door de richting ervan waar mogelijk te volgen. Daarnaast wordt na aanleg van de leidingtracés het oorspronkelijke maaiveld weer hersteld. Indien ten behoeve van de aanleg van de leidingtracés bomen worden gerooid worden deze na aanleg van de leidingen herplant. Met de aanleg van de leidingtracés wordt het aanwezige landschap niet onevenredig aangetast. Hiermee voldoet de voorgenomen ontwikkeling aan de ambities van het agrarisch cultuurlandschap.

Stedelijke laag
In de stedelijke laag is de koppeling van de sociale en fysieke dynamiek van de stedelijke functies aan het verbindende netwerk van wegen, paden, spoorwegen en kanalen een belangrijk ordenend principe. Efficiëntie en nabijheid zijn belangrijke vestigingsoverwegingen. Daarbij wordt kwaliteit, eigenheid en onderscheidend vermogen van de regio steeds belangrijker.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling
Het plangebied behoort tot het gebied met verspreide bebouwing. Bij de keuze van de leidingtracés is rekening gehouden met het aanwezige verbindende infrastructurele netwerk. De beoogde ontwikkeling heeft geen negatief effect op het huidige verbindende netwerk.

Lust- en leisure laag
Deze laag is het domein van de belevenis, betekenis en identiteit. De lust- en leisure laag voegt eigen kenmerken toe, zoals landgoederen, recreatieparken en recreatieve routes, maar benut vooral de kwaliteiten van de andere drie lagen. Het stelt kwaliteiten zoals de natuur, de productielandschappen en de steden in een ander daglicht en maakt ze beleefbaar en tot een belevenis.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling
De lust- en leisure laag heeft geen rechtstreekse doorwerking op het beoogde voornemen. Bij de keuze van de leidingtracés zoveel mogelijk aangesloten bij de bestaande verkavelingsstructuren en landschapselementen door de richting ervan waar mogelijk te volgen. Daarnaast worden de leidingen ondergronds gelegd en zijn niet als dusdanig in het landschap herkenbaar. Op basis hiervan tast het voornemen de ruimtelijke identiteit niet onevenredig aan.

3.4 Gemeentelijk beleid

3.4.1 Structuurvisie 2030; Haaksbergen, groenste dorp van Twente
Op 5 maart 2014 heeft de gemeenteraad van Haaksbergen de Structuurvisie 2030; Haaksbergen, groenste dorp van Twente vastgesteld. Met de structuurvisie wil de gemeente Haaksbergen de bijzondere leefkwaliteit van Haaksbergen op zijn hoge niveau houden en waar mogelijk verbeteren. Het accent zal daarbij liggen op het versterken van de cultuurhistorische kwaliteiten en het groene karakter. De gemeente wil dat alle nieuwe ontwikkelingen een bijdrage gaan leveren aan de ruimtelijke kwaliteit van de gemeente Haaksbergen. Dat betekent dat de gemeente aandacht vraagt voor een goede ruimtelijke inpassing daarvan. Nieuwe ontwikkelingen mogen in geen geval een negatief effect hebben op de kwaliteit van de dorpen en het landschap.

Figuur 14: Plankaart behorend bij de structuurvisie en ingezoomd op het projectgebied met daarop de distributieleidingen (contour met onderbroken lijn) en de transportleidingen (gestippelde contour) geprojecteerd (bron: Gemeente Haaksbergen)

De essentie van het streven naar ruimtelijke kwaliteit zit hem in het verbinden van nieuwe ontwikkelingen met bestaande gebiedskwaliteiten, waarbij bestaande kwaliteiten worden beschermd en versterkt, en nieuwe kwaliteiten worden toegevoegd.

Ambities
De visie geeft aan hoe de gemeente omgaat met de thema's infrastructuur, platteland, economie, wonen en duurzaamheid.

Er zijn voor de komende jaren negen ambities opgenomen:
1. Verbeteren van de relatie en verzachten van de overgangen tussen dorp en buitengebied.
2. Een sfeervol groen centrum met de Markt als stralend middelpunt.
3. Stimuleren van een gezonde plattelandseconomie en op peil houden van de ecologische en cultuurhistorische kwaliteiten van het buitengebied.
4. Versterken van de cultuurhistorische kwaliteit van de dorpsstructuur.
5. Benutten van de toeristische potentie van de samenhang tussen dorp en landschap.
6. Versterken van de veelzijdigheid van de Haaksbergse economie.
7. Verbreden van het aanbod aan woonmilieus.
8. Op peil houden en concentreren van het voorzieningenniveau.
9. Verduurzamen en beleefbaar maken van het watersysteem.

<u>Relatie met de voorgenomen ontwikkeling</u>
In de structuurvisie worden geen specifieke ambities benoemd die betrekking hebben op het voornemen, de realisatie van de leidingtracés ten behoeve van zoutwinning in het buitengebied. Als gevolg van de beoogde zoutwinning (realisatie zoutwinningslocaties, inclusief de bijbehorende leidingtracés) worden nieuwe ontwikkelingen verbonden met bestaande gebiedskwaliteiten. De locaties worden landschappelijk ingepast, op basis van de landschappelijk kenmerken zoals benoemd in de Omgevingsvisie van Overijssel en het landschapsontwikkelingsplan Haaksbergen en Hof van Twente. Hiermee wordt voldaan aan de principes uit de structuurvisie.

Met de realisatie van de zoutwinningslocaties, inclusief de bijbehorende leidingtracés, wordt geen afbreuk gedaan aan voornoemde ambities. Zie hiervoor ook de Ruimtelijke Onderbouwing zoals opgesteld voor de zoutwinningslocaties (Bijlage 1b)

3.4.2 Landschapsontwikkelingsplan Haaksbergen en Hof van Twente
De gemeenten Haaksbergen en Hof van Twente hebben een gezamenlijk landschapsontwikkelingsplan laten opstellen (vastgesteld mei 2005). Dit plan geeft een samenhangende visie op landschapskwaliteit en bouwstenen en inrichtingsprincipes voor landschapsontwikkeling.

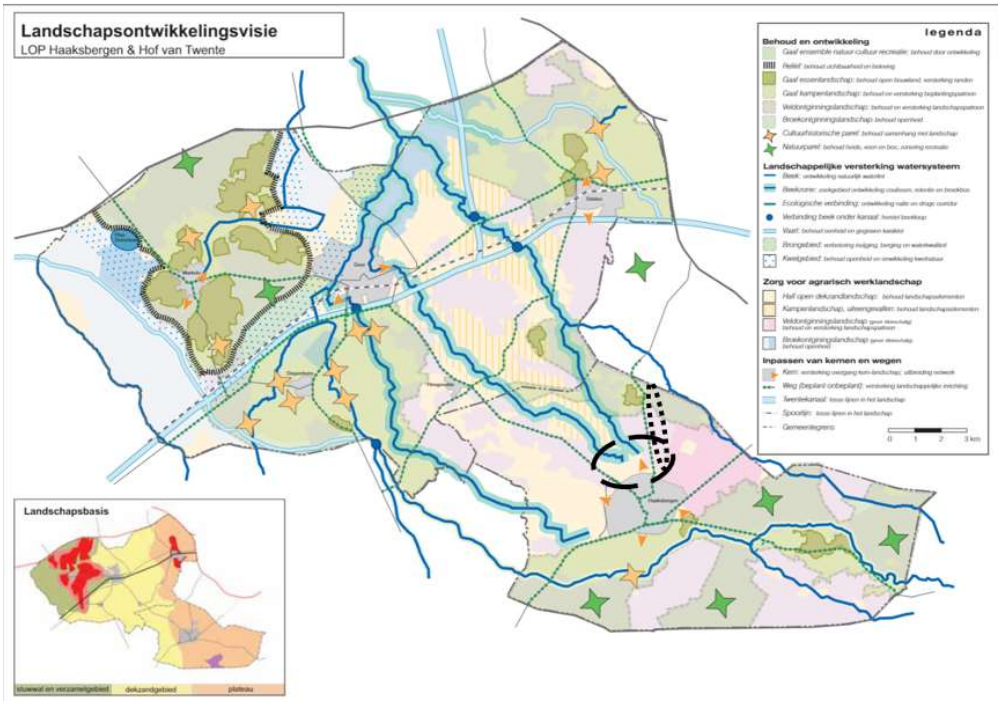

Figuur 15: Landschapsontwikkelingsplan.met daarop de distributieleidingen (contour met onderbroken lijn) en de transportleidingen (gestippelde contour) geprojecteerd (bron: Gemeente Haaksbergen)

In het landschapsontwikkelingsplan zijn enkele specifieke gebiedskenmerken benoemd. Volgens de visiekaart van het landschapsontwikkelingsplan is het plangebied aangemerkt als beekzone, halfopen dekzandlandschap en veldontginning landschap. Beken en beekzones worden ontwikkeld tot dragende structuurlijnen in het landschap die kerngebieden voor landschap, cultuurhistorie, recreatie en natuur met elkaar verbinden. Ten behoeve van de landbouwfunctie en de landschapsstructuur wordt in het agrarisch werklandschap (naast de beekzones uit het watersysteem) ingezet op ontwikkeling van erf- en wegbeplanting en behoud van de bestaande landschapselementen. Het veldontginning landschap komt in grote eenheden voor op het plateau en de stuwwal waar voor behoud en versterking van het landschapspatroon wordt gepleit. Dit betekent behoud van de open verkaveling van het uitgestrekte veld met zichtbare ontginningsgrenzen.

In de voorgenomen ontwikkeling wordt een groot deel van de te realiseren zoutwinnings-locaties geplaatst in het halfopen dekzandlandschap en ter plaatse van het veld-ontginningslandschap. Het noordelijk deel van het transportleidingtracé wordt gelegd in het gaaf kampenlandschap. Bij de keuze van de leidingtracés zoveel mogelijk aangesloten bij de bestaande verkavelingsstructuren en landschapselementen door de richting ervan waar mogelijk te volgen. Daarnaast worden de leidingen ondergronds gelegd en wordt het oorspronkelijke maaiveld na aanleg weer hersteld. Indien ten behoeve van de aanleg van de leidingtracés bomen worden gerooid worden deze na aanleg van de leidingen herplant. Op basis hiervan tast het voornemen het landschap niet onevenredig aan.

3.4.3 Coalitieprogramma's 2018-2022 en 2022-2026

Samen Duurzaam Vooruit (2018-2022)

Het coalitieprogramma is opgesteld door de fracties van CDA, VVD, PvdA en GGH. Zij vormen met elkaar de coalitie op basis waarvan het college van B&W in de periode van 2018-2022 aan de slag gaat. In dit coalitieprogramma bevinden zich op hoofdlijnen de ambities die de coalitie, met elkaar en samen met anderen, de komende vier jaar willen

realiseren.
Voor een evenwichtige inrichting van het Haaksbergse grondgebied, is het belangrijk dat ruimtelijke ontwikkelingen elkaar niet in de weg staan, maar elkaar juist opzoeken, versterken en rekening met elkaar houden. Ook voor initiatieven van ondernemers in het buitengebied moet de gemeente ruimte bieden in bestemmingsplannen. Zo is dat ook bedoeld in de nieuwe Omgevingswet. Dat vraagt om een meer meedenkende en adviserende houding van de ambtelijke organisatie. De ruimte binnen de regels moet maximaal worden benut.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling
De realisatie van zoutwinning (zoutwinningslocaties inclusief het bijbehorende leidingtracés in het buitengebied van Haaksbergen) past binnen de ambities van de coalitie. Met de voorgenomen ontwikkeling wordt de benoemde ruimte die de coalitie wil bieden maximaal benut.

Meer voor mekaar (2022-2026)
Het coalitieprogramma van het CDA en Nieuw Haaksbergen zoals dat in juni 2022 is vastgesteld heeft een specifieke paragraaf over zoutwinning. Behoud van het plattelandskarakter met ruimte voor transformatie naar een duurzame vorm van platteland is één van de speerpunten uit het akkoord. Ten aanzien van zoutwinning en in het bijzonder de benutting van de cavernes na afloop van de winning wil men invloed uitoefenen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling
De realisatie van 8 zoutwinningslocaties in het buitengebied van Haaksbergen past ruimtelijk binnen plannen van deze coalitie.
In haar brief van 29 augustus 2023 bevestigt de minister van Economische Zaken aan de Tweede Kamer dat de cavernes in Twente niet zullen worden gebruikt voor opslag van waterstof of andere stoffen. Deze toezegging is gedaan naar aanleiding van zorgen uit de Gemeente Haaksbergen.

3.4.4 Raadsafspraken Haaksbergen 2022 2026
De gemeenteraad heeft op 25 mei 2022 afspraken gemaakt over het besluitvormingsproces en over de kaders waarbinnen de besluitvorming over bepaalde specifieke onderwerpen de komende vier jaar moet plaatsvinden. De voorgenomen ontwikkeling van zoutwinning is onderdeel van deze raadsafspraken. Hierin heeft de gemeenteraad onder meer afgesproken om het college op korte termijn te vragen een notitie op te stellen over:

- welk standpunt vanuit de gemeenteraad over zoutwinning richting de verantwoordelijke staatssecretaris (rijksoverheid) wordt doorgegeven, en op welke manier dat zal gebeuren;
- op welke manier het college de inwoners van Haaksbergen wil informeren over het verloop van de zoutwinning;
- hoe het college wil monitoren wat de effecten zijn zoutwinning voor de inwoners van Haaksbergen;
- welke bevoegdheden de gemeenteraad wel en niet heeft om zoutwinning en zoutwinning gerelateerde zaken te reguleren (bestemmingsplan); en
- welke compensatie voor Haaksbergen mogelijk is.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling
Gedurende de vergunningsprocedure in de afgelopen twee jaar heeft Nobian zich bereid getoond om daar waar concrete zorgen rezen in de omgeving, gemeentebestuur of raad, waarborgen te bieden of aanpassingen aan het project te doen. Nobian heeft daarom de volgende toezeggingen gedaan:

- Oprichting van een onafhankelijk Garantiefonds.
- Bouwkundige nulmetingen op gebouwen in nabijheid van veld.
- Extra metingen op bodemdaling.
- Extra metingen op trillingen.
- Zoutwinning via tussenstappen (hold-points) en het bewaken van de voortgang en winning.
- Acceptatie van de omgekeerde bewijslast bij schade.
- Het oprichten van een onafhankelijk omgevingsfonds voor het (mede)financieren van projecten die bijdragen aan het maatschappelijk belang in de regio.

3.4.5 Wijzigingsbevoegdheid bestemmingsplan ‘Buitengebied Haaksbergen’
Een deel van het projectgebied ligt binnen een wijzigingsbevoegdheid van het bestemmingsplan ‘Buitengebied Haaksbergen’. Binnen deze wijzigingsbevoegdheid kunnen burgemeester en wethouders het plan wijzigen en ten behoeve van een zoutwinning.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling
Het distributieleidingtracé en het merendeel van het beoogde transportleidingtracé passen binnen de wijzigingsbevoegdheid, zoals opgenomen in artikel 39.8 van het vigerende bestemmingsplan ‘Buitengebied Haaksbergen’. In dit geval wordt geen gebruik gemaakt van deze wijzigingsbevoegdheid, maar wordt de aanleg van de leidingtracés een omgevingsvergunning aangevraagd in afwijking van het bestemmingsplan.
Voor het deel dat valt onder het Voorbereidingsbesluit Stepelerveld geldt dat ook deze leidingen geen inbreuk maken op de ontwikkelingsdoelen en gebiedskenmerken van de betreffende tracés die aansluitend gelegen zijn ten Westen van het bedrijventerrein Stepelerveld, zie ook bijlage 1b, de Ruimtelijke Onderbouwing voor de zoutwinning.

3.5 Conclusie
Het voorliggende ruimtelijke plan past binnen het rijks-, provinciale, en gemeentelijk beleid, zoals ook vastgelegd in de provinciale verordening. Het plan past binnen de geldende ontwikkelingsperspectieven en de geldende gebiedskenmerken.

4 Waardentoets

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de waardentoets beschreven. Hieronder vallen natuur, archeologische- en cultuurhistorische waarden en water. Er wordt beschreven wat er is onderzocht en welke resultaten hieruit zijn gekomen. Vervolgens wordt hier een conclusie uit getrokken met betrekking tot de ontwikkeling.

4.2 Natuurwaarden

Bescherming in het kader van de natuurwet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij soortenbescherming heeft men per 1 januari 2017 te maken met de nieuwe Wet natuurbescherming (dit was de Flora- en faunawet). Bij gebiedsbescherming heeft men ook te maken met de Wet natuurbescherming (was de Natuurbeschermingswet) en met het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

In het kader van de Wet natuurbescherming is een natuurtoets uitgevoerd, dit onderzoek is opgenomen in bijlage 2 behorend bij deze aanvraag. De natuurtoets is uitgevoerd voor de aanleg het gehele transportleidingtracé en voor het distributietracé. De belangrijkste conclusies zijn hier benoemd.

Soortenbescherming

Het uitgangspunt bij het onderdeel soortenbescherming is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. De wet kent een drietal beschermingsregimes; beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn, beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn en beschermingsregime andere soorten. Daarnaast zijn landelijk van een aantal vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd. Elk beschermingsregime heeft zijn eigen verbodsbepalingen.

Voor ieder ruimtelijk plan is het verplicht om te toetsen of deze leiden tot overtreding van de betreffende verbodsbepalingen. Wanneer er sprake is van een overtreding dient er onderzocht te worden of er een vrijstelling geldt. Indien dit niet mogelijk blijkt, is het nodig om na te gaan of een ontheffing kan worden verkregen.

<u>Relatie met de voorgenomen ontwikkeling</u>

In het onderzoeksgebied komen een aantal beschermde soorten voor. Het gaat hierbij onder meer om vleermuizen, broedvogels, vogels met jaarrond beschermde rust- en verblijfplaatsen en grondgebonden zoogdieren. Essentiële functies als verblijfplaatsen van deze soorten zijn ter hoogte van de werkzaamheden niet vastgesteld. Om negatieve effecten op de functionele leefomgeving van de voorkomende soorten te beperken, is het noodzakelijk de opgaande beplanting buiten de broedperiode te verwijderen de periode loopt globaal van half maart tot half juli. Om de impact van de kap van opgaande beplanting tot een minimum te beperken wordt geadviseerd deze in de periode november – februari te verwijderen.
Om negatieve effecten op nacht actieve soorten te beperken is het daarnaast noodzakelijk de werkzaamheden overdag uit te voeren buiten de kwetsbare voortplantingsperiode. Indien de werkzaamheden onder deze voorwaarden worden uitgevoerd, is nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming niet noodzakelijk. In de natuurtoets wordt specifieker in gegaan op de effecten van de voorgenomen ontwikkeling in relatie tot de aanwezigheid van beschermde soorten.

De aanlegwerkzaamheden worden uitgevoerd onder ecologische begeleiding. Voorafgaand aan de aanleg wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld.

Gebiedsbescherming
Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Wet natuurbescherming beschermd.
Het NNN is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. Het NNN is in provinciale structuurvisies uitgewerkt. In het NNN geldt het 'nee, tenzij'- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Natura 2000-gebieden
Met het onderdeel gebiedenbescherming worden binnen de Wet natuurbescherming de Natura 2000-gebieden beschermd. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Voor alle Natura 2000-gebieden gelden instandhoudings-doelstellingen. De kern van de bescherming is dat deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar mogen worden gebracht.

Activiteiten mogen geen negatieve effecten hebben op de waarden waarvoor het gebied is aangewezen. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden.

Niet stikstof-gerelateerde effecten
Op ongeveer 3 km afstand ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Buurserzand & Haaksbergerveen. De aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maakt dat de effecten (niet stikstof-gerelateerd) uitsluitend tot het plangebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden, de invulling van de tussenliggende gebieden met (wegen, houtwallen, bosjes en bebouwing) en de voorgenomen werkzaamheden is er derhalve geen reden om aan te nemen dat er kans is op een belemmering van de kernopgaven van het Natura 2000-gebied, zij het door een rechtstreekse invloed, cumulatieve invloed of externe werking. Ten behoeve van het beoordelen van mogelijke effecten in relatie tot de instandhoudingsdoelen van de omliggende Natura 2000-gebieden is een Voortoets Wet natuurbescherming uitgevoerd (zie bijlage 9a). Uit de voortoets komt naar voren dat (significante) negatieve effecten van de meeste storingsfactoren kunnen worden uitgesloten. Slechts “vernatting” en “verzuring/vermesting door stikstofdepositie” blijven over als relevante storingsfactoren. Om de mogelijke effecten van vernatting en stikstofdepositie in beeld te brengen is respectievelijk gebruik gemaakt van een geohydrologisch onderzoek naar vernatting door bodemdaling uitgevoerd. Uit het geohydrologisch onderzoek blijkt dat vernatting door bodemdaling lokaal is en het invloedsgebied van het project voor wat betreft vernatting niet overlapt met enig Natura 2000- gebied. Daarom zijn negatieve effecten door vernatting met zekerheid uit te sluiten. Uit de voortoets kan worden geconcludeerd dat - gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor de Natura 2000-gebieden - de zekerheid is verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden niet zal

aantasten. Een passende beoordeling of een aanvraag van een vergunning in kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

Stikstof-gerelateerde effecten
In opdracht van Nobian zijn door Antea Group een stikstofberekeningen middels AERIUS Calculator (versie 2020 en versie 2022) uitgevoerd om de stikstofdepositie in omliggende Natura 2000-gebieden te berekenen ten gevolge van de beoogde zoutwinning. De resultaten van dit onderzoek zijn als bijlagen opgenomen. In paragraaf 5.6 wordt nader ingegaan op het aspect stikstof.

Houtopstanden
Er worden binnen het plangebied bomen gekapt die behoren tot een bomenrij of een bosperceel buiten de bebouwde kom. Ten behoeve van het kappen wordt eveneens een kapvergunning aangevraagd. Daarnaast wordt er een kapmelding gedaan bij provincie Overijssel. Zoals in het voorgaande aangegeven worden de bomen die ten behoeve van de aanleg van de leidingtracés worden gerooid, herplant.

Natuurnetwerk Nederland
Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. In de wet heet dit de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Provincies hebben hiervoor soms een andere benaming.

Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Het Natuurnetwerk is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. In of in de directe nabijheid van de NNN geldt het 'nee, tenzij'- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Binnen de gemeente Haaksbergen kruist het transportleidingtracé ter hoogte van de Deelweg het NNN (zie paragraaf 3.3.3). De houtwal naast de Deelweg maakt deel uit van het NNN. Om significante aantasting van de wezenlijke kenmerken of waarden van het NNN te voorkomen wordt de Deelweg en naastgelegen houtwal middels een gestuurde boring of persing gekruist. Hiermee wordt tevens oppervlakteverlies van het NNN-gebied of van de samenhang tussen de gebieden voorkomen.

Zorgplicht
Naast mogelijke effecten op beschermde soorten is er ook sprake van negatieve effecten op algemeen voorkomende soorten. Hoewel er voor algemeen voorkomende soorten bij ruimtelijke ingrepen een vrijstelling voor een ontheffing geldt, dient men wel rekening te houden met de zorgplicht. De zorgplicht (onderdeel van de Wet Natuurbescherming) stelt dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor dieren, planten en hun leefomgeving. Dit houdt onder andere in dat, voor zover redelijk, handelingen nagelaten of juist genomen worden om negatieve invloeden op soorten te voorkomen, beperken of tegen te gaan.

Om negatieve effecten op meer algemene soorten te voorkomen, kunnen verschillende maatregelen getroffen worden. Maatregelen die voor algemene amfibieën en grondgebonden zoogdieren gelden zijn:

- Werk over een zo smal mogelijke werkstrook die niet breder is dan nodig, eventueel met speciale passeervlakken;
- Werk systematisch één kant op, zodat de dieren naar de andere kant weg kunnen vluchten;
- Werk bij voorkeur buiten het voortplantingsseizoen.

Om aan de zorgplicht te voldoen, wordt zoals hiervoor aangegeven voorafgaand aan de aanleg van de leidingtracés een ecologisch werkprotocol opgesteld.

Conclusie natuurwaarden
Vanuit de eisen van het natuurbeleid NNN is het plan uitvoerbaar. Met betrekking tot het onderdeel houtopstanden worden de te kappen bomen ter plaatse van het leidingtracé gecompenseerd door herplanten van de bomen.

4.3 Archeologische- en cultuurhistorische waarden

Archeologie
Op basis van het Verdrag van Malta en de Wet op de archeologische monumentenzorg is het uitgangspunt gesteld om archeologische erfgoed zoveel mogelijk ter plekke te bewaren en maatregelen te nemen om dit te bewerkstelligen. De verstoorder van de bodem is verantwoordelijk voor het behoud van de archeologische resten. Daar waar behoud ter plekke niet mogelijk is, betaalt de verstoorder het archeologisch onderzoek en de mogelijke opgravingen. Voor ruimtelijke plannen die archeologische waarden bedreigen, moeten betrokken partijen in beeld brengen welke archeologische waarden in het geding zijn.
De gemeente Haaksbergen heeft haar archeologische waarden beschermd middel een archeologische verwachtingskaart (zie figuur 16). Deze verwachtingskaart is door vertaald in het bestemmingsplan 'Buitengebied Haaksbergen, partiële herziening veegplan 1'. In het geldende bestemmingsplan komt dit tot uiting door de aanwezigheid van de dubbelbestemmingen 'Waarde - Hoge archeologische verwachtingswaarde', 'Waarde - Middelmatige archeologische verwachtingswaarde' en 'Waarde - Lage archeologische verwachtingswaarde'.

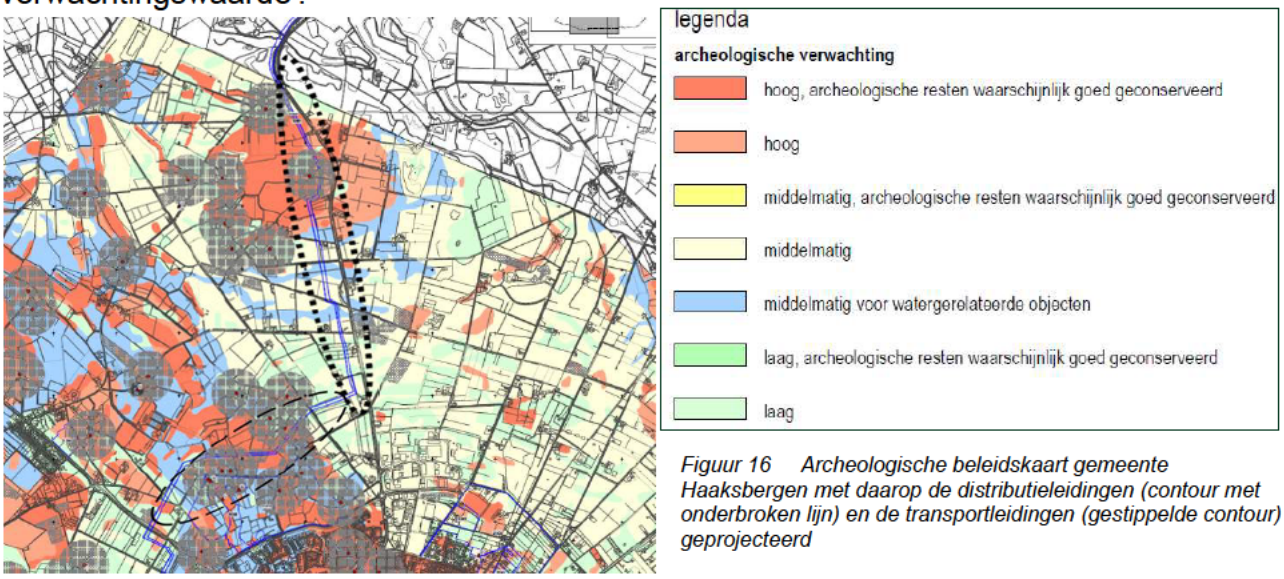

Figuur 16 Archeologische beleidskaart gemeente Haaksbergen met daarop de distributieleidingen (contour met onderbroken lijn) en de transportleidingen (gestippelde contour) geprojecteerd

In de regels behorend bij het geldende bestemmingsplan is opgenomen dat ter plaatse van een hoge archeologische verwachtingswaarde werkzaamheden zijn toegestaan wanneer deze niet dieper gaan dan 40 centimeter onder maaiveld en een maximale oppervlakte bestrijken van 2.500 m^2. Bij een middelmatige verwachting is dit 5.000 m^2 een lage archeologische verwachting is deze oppervlakte 100.000 m^2.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling.
Het noordelijk deel van het transportleidingtracé en het westelijk deel van het distributieleidingtracé liggen binnen gronden met een hoge archeologische verwachting. Ter plaatse van het zuidelijke deel van het transportleidingtracé en het oostelijk deel van het distributieleidingtracé hebben de gronden een middelmatige verwachting of een lage archeologische verwachting.
Ten behoeve van de aanleg van de leidingtracés wordt dieper gegraven dan 40 centimeter. Gelet op de totale lengte van beide leidingtracés (ca. 5 kilometer) en een gemiddelde breedte van 7,5 meter worden de grenswaarden overschreden waarboven een archeologisch onderzoek uitgevoerd dient te worden.

Om aan te tonen dat de voorgenomen ontwikkeling voldoet aan een goede ruimtelijke ordening is een archeologisch onderzoek uitgevoerd ter plaatse van de leidingtracés. Onderstaand worden de resultaten per leidingtracé toegelicht.

Transportleidingtracé
Ter plaatse van enkele van de verrichte boringen op het traject van het transportleidingtracé gelegen in de gemeente Haaksbergen zijn waarnemingen gedaan die mogelijk duiden op de aanwezigheid van archeologische resten. De waarnemingen bestonden met name uit (deels) intacte podzolbodems (veldpodzolgronden). Deze gronden betreffen in het verleden de hogere delen in landschap. Deze delen werden in het verleden bij voorkeur uitgekozen voor bewoning en/of landbouw, de kans op het aantreffen van eventuele archeologische vondsten is hier relatief groot.
Ter plaatse van deze delen is conform het advies een nader onderzoek uitgevoerd. In afstemming met Regio Archeoloog Twente – Het Oversticht – is besloten voor een karterend booronderzoek. Figuur 17 geeft weer de zones waar ter plaatse van het transportleidingtracé het karterend booronderzoek is uitgevoerd. Binnen de gemeente Haaksbergen betrof dit de zones 4, 5 en 6.

Uit het karterend onderzoek ter plaatse van zone 4 volgt dat de bodem ter plaatse van het transportleidingtracé over het algemeen verstoord is. Lokaal zijn in de bodem intacte podzolbodems aanwezig zijn. Echter indicatoren die wijzen op een mogelijke archeologische vindplaats zijn niet aangetroffen. De kans op het aantreffen van archeologische waarden wordt klein geacht.

Uit de resultaten van de archeologische onderzoeken volgen dat er geen aanleiding is tot het treffen van archeologische maatregelen. In de onderzochte zones waar AC profielen aanwezig zijn wordt een lage archeologische potentie toegedicht. Deze worden als voldoende onderzocht beschouwd. Ook zones, waar in individuele boringen een intact profiel is aangetroffen, worden als voldoende onderzocht beschouwd. De resultaten van de archeologisch onderzoeken zijn opgenomen in bijlage 3.

Ten opzichte van het verkennend onderzoek (december 2020) waarin de zones 5 en 6 zijn onderscheiden als zones die verder onderzocht dienen te worden is de ligging van het

transportleiding gewijzigd. Ter plaatse van deze gronden (perceel kadastraal bekend als gemeente Haaksbergen, sectie P, nr. 1594) is het tracé verschoven in oostelijke richting, richting de Schaddenweg. Hiermee volgt het tracé de grens van het perceel en valt deels samen met het tracé van de distributieleidingen en komt een deel van het advies voor karterend booronderzoek te vervallen (zie bijlage 3). Daarnaast raakt het deel van het 'verlegde' transportleidingtracé de gronden waar zoutwinningslocatie H-01 wordt gerealiseerd. Op basis van de archeologische beleidsadvieskaart van de gemeente Haaksbergen (RAAP-rapport 1954) zijn de gronden hier geclassificeerd als gronden met een lage- tot middelmatige archeologische verwachting. Dit komt overeen met de resultaten van het archeologisch onderzoek uitgevoerd ter plaatse van het distributieleidingtracé en de zoutwinningslocaties (zie bijlage 4).

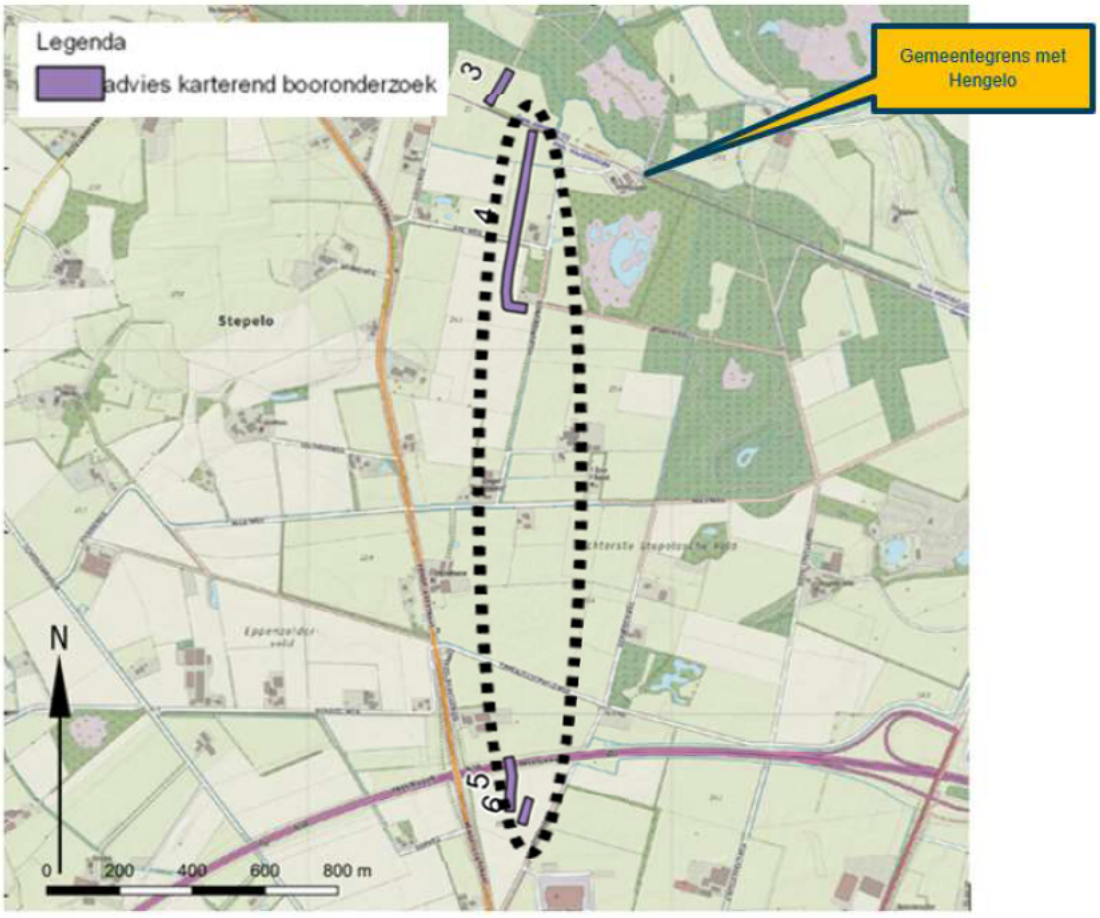

Figuur 17 Zones karterend archeologisch onderzoek ter plaatse van het transportleidingtracé (gestippelde contour)

Uit deze onderzoeken volgt dat de bodem hier verstoord is, de kans op het aantreffen van archeologische waarden wordt klein geacht. Om deze verwachting te toetsen wordt voorafgaand aan de aanlegwerkzaamheden ter plaatse van het verlegde deel van transportleidingtracé op het perceel kadastraal bekend als gemeente Haaksbergen, sectie P, nr. 1594 een aanvullend archeologische onderzoek uitgevoerd. Mocht hieruit blijken dat archeologische waarden aanwezig zijn dan wordt in overleg met de Regio Archeoloog Twente – Het Oversticht de aard van een eventueel vervolgonderzoek of te nemen maatregelen afgestemd. Het doel hiervan is om de aanleg van het transportleidingtracé mogelijk te maken waarbij op een juiste wijze met de archeologische waarden wordt omgegaan.

Met de uitgevoerde archeologische onderzoeken zijn de aanwezige archeologische waarden ter plaatse van het transportleidingtracé nagenoeg geheel in beeld gebracht. Een uitzondering hierop vormt een klein deel van transportleidingtracé op perceel kadastraal bekend als gemeente Haaksbergen, sectie P, nr. 1594. Met de voorgestelde werkzaamheden worden de archeologische waarden ter plaatse van het transportleidingtracé voorafgaand aan de aanleg van het leidingtracé in beeld gebracht en worden eventuele maatregelen genomen om aanwezige archeologische waarden niet onevenredig te schaden.

Distributieleidingtracé

Conform de archeologische verwachting zijn ter plaatse van de verrichte boringen op het oostelijke deel van het distributieleidingtracé vanaf het beoogde pompstation Stepelerveld tot en met de zoutwinningslocatie H-05 zijn geen waarnemingen gedaan die mogelijk duiden op de aanwezigheid van archeologische vondsten. Aan de gronden ter plaatse van dit deel van het distributieleidingtracé wordt op basis van het uitgevoerde onderzoek een lage archeologische potentie toegedicht en wordt als voldoende onderzocht beschouwd. Ter plaatse van het westelijke deel van het distributieleidingtracé zijn in ondergrond waarnemingen gedaan die aanleiding geven voor het uitvoeren van aanvullende onderzoeksinspanningen. Dit betreffen de leidingsecties 7 t/m 9 en 11 t/m 13. Deze secties zijn aangegeven op kaart in figuur 18.

Figuur 18 Zones karterend archeologisch of nader onderzoek ter plaatse van het distributieleidingtracé

Voorafgaand aan de aanleg van het deel van distributieleidingtracé ter plaatse van voornoemde secties wordt eerst middels aanvullend archeologisch onderzoek de eventueel aanwezige archeologische waarden nader bepaald. Overigens geldt voor de secties 8 (deels), 9 en 13 dat deze secties geen deel uit maken van het projectgebied. De huidige aanvraag vereist geen onderzoek ten noordwesten van de N18. De onderzoeksopzet wordt voorafgaand aan het onderzoek afgestemd met de Regio Archeoloog Twente – Het Oversticht. Indien uit het onderzoek volgt dat het nemen van

maatregelen noodzakelijk is dan worden deze eveneens afgestemd met de Regio Archeoloog Twente – Het Oversticht.

Cultuurhistorie
Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening moeten naast de in de grond aanwezige of te verwachten monumenten, ook cultuurhistorische waarden in het plangebied worden meegewogen bij ruimtelijke ontwikkelingen die met een nieuw bestemmingsplan planologisch mogelijk worden gemaakt. Met het voorliggende plan worden geen cultuurhistorische waarden gesloopt of aangetast.

Het projectgebied ligt niet in een nationaal landschap. Met de realisatie de ondergrondse leidingtracés ontstaan er geen grote langdurige effecten binnen cultuurhistorisch waardevolle gebieden. Binnen het projectgebied zijn tevens geen waardevolle structuren, elementen en patronen aanwezig die door de ingreep beïnvloed kunnen worden. Met het voorliggende plan worden geen cultuurhistorische waarden aangetast.

4.4 Water

Bij elke ruimtelijke ontwikkeling is het verplicht een watertoets uit te voeren. Artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) verplicht de initiatiefnemer van een ruimtelijk plan tot het opnemen van ‘een beschrijving van de wijze waarop rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishouding’. Wettelijk verplichte onderdelen van het Bro vormen de waterparagraaf en het vooroverleg met het waterschap. Nobian heeft hiertoe contact gezocht met het Waterschap Vechtstromen en het project toegelicht. In kader van de voorbereiding van het project vindt reeds periodiek overleg met het waterschap plaats om de uitvoeringsaspecten af te stemmen. De aanbevelingen en aanwijzingen van het waterschap worden in de plannen verwerkt.

Kruisingen van de leidingtracés met o.a. wegen en grotere waterwegen (Bolscherbeek) worden middels gestuurde boringen of persingen uitgevoerd. Daardoor zijn er geen effecten op de grotere waterwegen. Bij een gestuurde boring wordt gebruik gemaakt van een boorvloeistof. Tijdens de aanleg van de leiding is de ruimte tussen de boorgatwand en de leiding gevuld met deze boorvloeistof (bentoniet/watermengsel). Na enkele tijd zal deze boorvloeistof stabiliseren en opstijven. Indien afsluitende lagen worden doorboord zal als gevolg van het opstijven van de boorvloeistof een waterdichte afsluiting worden gecreëerd in de afsluitende lagen.
Kruisingen met kleinere watergangen uitgevoerd als open ontgraving leiden tot een tijdelijke obstructie in de watergang. Hierdoor is tijdens de aanlegfase een obstructie in de watergang aanwezig die van invloed is op afvoer. Voordat de aanlegwerkzaamheden van start gaan, zal in overleg met het Waterschap Vechtstromen een watervergunning (of melding worden verricht) worden aangevraagd voor bijvoorbeeld het kruisen van de Bolscherbeek en voor andere werkzaamheden (bemaling) waarvoor een watervergunning noodzakelijk is.

Het aspect water vormt, met in achtneming van het advies van het Waterschap Vechtstromen, geen belemmering voor uitvoering van het project.

4.5 Conclusie

Met het beoogde voornemen en de te voorgestelde werkwijzen worden de aanwezige waarden niet aangetast. Het voornemen is dan ook uitvoerbaar ten aanzien van de bestaande waarden in het projectgebied.

5 Milieuaspecten

5.1 Inleiding

Nieuwe initiatieven hebben te maken met milieuaspecten. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de omgevingsaspecten die een rol spelen in het gebied als gevolg van de aanleg van de leidingtracés.

5.2 Archeologie

Het aspect archeologie is nader beschouwd in paragraaf 4.3. Hieruit volgt dat met de voorgestelde werkwijze het aspect archeologie geen belemmering vormt voor de uitvoering van het project.
De aanwezigheid van archeologische objecten staat een ontwikkeling in principe niet in de weg. Indien uit archeologisch onderzoek (bureauonderzoek en veldonderzoek) blijkt dat daadwerkelijk archeologische vondsten aanwezig zijn, is ‘behoud in situ’ een belemmering voor ontwikkeling. Een optie is de vondsten opgraven en documenteren volgens een archeologisch Programma van Eisen dat is goedgekeurd door het bevoegd gezag. De vondsten worden dan naar depots afgevoerd.

Tot slot blijft ten allen tijde de archeologische meldingsplicht van kracht. Dit betekend dat wanneer bij werkzaamheden archeologische vondsten worden aangetroffen waarvan kan worden aangenomen dat dit archeologische waardevolle vondsten betreffen, dit gemeld wordt bij het bevoegd gezag.

5.3 Bodem

Ter plaatse van het tracé van de aan te leggen transportleidingen is een historisch onderzoek uitgevoerd waarbij de relevante gegevens ten aanzien van het aspect ‘bodem’ zijn geïnventariseerd en beoordeeld.
De verzamelde informatie geeft geen aanwijzingen voor de mogelijke aanwezigheid van (voormalige) bodembedreigende activiteiten ter plaatse van het tracé.
Het rapport van dit onderzoek is bij de aanvraag gevoegd als bijlage 5.

De conclusies van het onderzoek luiden als volgt:

- De geplande werkzaamheden worden uitgevoerd in grond met licht (tot matig) verhoogde gehalten aan zware metalen en PCB.
- Het grondwater is in het verleden aangetroffen tussen 1,05 en 1,80 m-mv en bevat een sterk verhoogde concentratie nikkel en licht verhoogde concentraties barium, benzeen, kobalt, koper en naftaleen. De sterk verhoogde concentratie nikkel is te relateren aan regionaal verhoogde achtergrondconcentraties aan metalen in het grondwater.
- De onverharde terreindelen zijn niet verdacht ten aanzien van de aanwezigheid van asbest op het maaiveld en/of in de bodem.
- Voor de werkzaamheden is geen melding in het kader van de Wet bodembescherming noodzakelijk.
- De uitvoerende aannemer van de werkzaamheden hoeft niet gecertificeerd te zijn voor de BRL 7000.
- Wat betreft de te nemen veiligheidsmaatregelen kan volstaan worden met het basispakket. Een veiligheidsplan is wat betreft de bodemkwaliteit niet noodzakelijk.

Daarnaast worden de volgende aanbevelingen gedaan welke zullen worden opgevolgd waar en indien van toepassing:

- Mocht het tijdens de aanleg noodzakelijk zijn om wegen te doorkruisen waarbij grondlagen en/of bouwstoffen geroerd worden, dan wordt geadviseerd om een verkennend onderzoek uit te voeren naar de milieuhygiënische kwaliteit ter plaatse.
- Ter plaatse van slootdoorkruisingen waar grondroerende activiteiten plaats vinden wordt geadviseerd om contact op te nemen met het bevoegd gezag over eventuele noodzakelijke te nemen stappen.

Het aspect bodem vormt geen belemmering voor de uitvoering van het project. De aanbevelingen met betrekking tot eventuele graafwerkzaamheden ter plaatse van kruisingen van wegen en watergangen worden opgevolgd.

5.4 Geluid en trillingen

Het toetsingskader in relatie tot geluidbelasting is de Circulaire Bouwlawaai 2010, uitgegeven door het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Deze circulaire beveelt een toetsingsnorm aan van een equivalent niveau van 60 dB(A) in de dagperiode op de gevels van woningen. Bij hogere geluidbelasting wordt een beoordelingskader gehanteerd dat afhankelijk is van de blootstellingsduur in dagen en de geluidsbelasting in dB(A).

Bij het aanleggen van de leidingtracés wordt materieel ingezet zoals graafmachines, shovels, generatoren, kranen, vrachtwagens, boorinstallaties ten behoeve van gestuurde boring en dergelijke. De werkzaamheden vinden in principe alleen overdag plaats, mogelijk met uitzondering van de boorwerkzaamheden. De geluidsbronnen verplaatsen zich naar gelang de voortgang van de aanleg van het leidingtracé. Het uitgangspunt is dat er bij de werkzaamheden modern, geluidsarm materieel wordt ingezet. Bij de meeste woningen nabij de leidingtracés zal het geluid van de werkzaamheden enkele weken waarneembaar zijn. Hierbij doet zich een piek voor als de werkzaamheden relatief dicht bij de betreffende woningen plaatsvinden en/of relatief veel materieel op eenzelfde moment wordt ingezet.

Bij de aanlegwerkzaamheden zal de 60 dB(A) contour niet verder dan 100 m van de werkstrook reiken. Alle woningen liggen op meer dan 100 m afstand van de werkstrook van het tracé. Knelpunten met betrekking tot geluid bij de woningen is uitgesloten. De geluidsoverlast bij het aanleggen van de ondergrondse leidingen van deze omvang is overigens niet hoger dan de geluidsoverlast als gevolg van normaal agrarisch gebruik van landbouwgrond.

Het aspect geluid en trillingen vormt dan geen belemmering voor uitvoering van het project.

5.5 Woon- en leefmilieu

Het projectgebied dat door de leidingtracés wordt doorkruist, is voor meer dan 90% agrarisch gebied, waar de lokale wegen klein zijn en het dagelijks verkeer beperkt is. De voorgenomen ontwikkeling zal vooral in de aanlegfase een hoeveelheid transport genereren over de wegen. Tijdens de aanleg van de leidingtracés gaat het om aan- en afvoer van grondverzetmaterieel, materialen en bouwpersoneel. Er wordt materieel ingezet zoals graafmachines, shovels, generatoren, kranen, vrachtwagens en een boorinstallatie. De werkzaamheden voor het aanleggen van de leidingen verplaatsen zich langs het tracé. Door het beperkte dagelijkse verkeer in huidige situatie van het voornamelijk agrarische gebied is het niet te verwachten dat de extra transportbewegingen zullen leiden tot knelpunten voor het lokale verkeer.

5.6 Luchtkwaliteit

Het toetsingskader in relatie tot luchtkwaliteit is de Wet milieubeheer (Wm), hoofdstuk 5 luchtkwaliteitseisen, ook wel de Wet Luchtkwaliteit (WLK) genoemd. Deze wet is de Nederlandse implementatie van de Europese richtlijnen met betrekking tot Luchtkwaliteit en vervangt het Besluit luchtkwaliteit 2005. De wet geeft voor een aantal stoffen de normen aan, waaraan de luchtkwaliteit moet voldoen. Per 15 november 2007 is het hoofdstuk luchtkwaliteitseisen van de Wm van kracht geworden.

Bij de aanleg van de leidingtracés wordt modern materieel ingezet (stage IV emissie-niveaus of beter). De werkzaamheden verplaatsen zich continu en hebben een tijdelijk karakter. Bovendien wijkt de hoeveelheid emissie naar de lucht bij het aanleggen van ondergrondse leidingen van deze omvang niet af van de hoeveelheid als gevolg van normaal agrarisch gebruik van landbouwgrond. De effecten van de aanleg op de luchtkwaliteit worden daarom acceptabel geacht.

Stikstofdepositie (AERIUS Calculator)

Om de stikstofdepositie in Natura2000 gebieden in beeld te brengen is een stikstofdepositie-onderzoek uitgevoerd. De stikstofberekeningen zijn uitgevoerd met behulp van de AERIUS-calculator (versie 2022-2). In de berekeningen zijn naast de activiteiten die plaatsvinden tijdens de reguliere gebruiksfase tevens alle benodigde activiteiten (aanleg zoutwinningslocaties, ombouw van het bedrijfsgebouw tot pompstation en leidingtracés) om de zoutwinning mogelijk te maken meegenomen, de zogenaamde aanlegfase. De resultaten van dit onderzoek zijn als bijlagen opgenomen in de Voortoets (zie separate bijlage).

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Uit de AERIUS-berekeningen blijkt dat tijdens de gebruiksfase de stikstofdepositie ter plaatse van Natura2000 gebieden niet hoger is dan 0,00 mol N per hectare per jaar (bijlage 9c). Er is daarom geen sprake van een significant negatief effect. Tijdens de aanlegfase is er sprake van een tijdelijke geringe toename in stikstofdepositie op een aantal Natura2000 gebieden (bijlage 9b). Buurserzand & Haaksbergerveen is het zwaarst belaste gebied met een maximale projectbijdrage van 0,1 mol N/ha/jr in het uitvoeringsjaar) en maximaal 0,00 mol N/ha/jr in opvolgende jaren. Andere gebieden kennen projectbijdragen van 0,04 mol/ha/jr of lager in 2023 en lager dan 0,00 mol/ha/jr voor de opvolgende jaren. Dergelijke kleine tijdelijke deposities van tijdelijke bronnen leiden niet tot significant negatieve effecten. Nobian laat nog een toets uitvoeren om te bevestigen dat geen significante effecten te verwachten zijn. Ter validatie laat Nobian nog een Voortoets uitvoeren om deze conclusie te bevestigen. Een passende beoordeling of een aanvraag van een vergunning in kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

5.7 Licht

Tijdens de aanlegwerkzaamheden wordt in principe geen verlichting gebruikt, behalve bij de gestuurde boringen, aangezien deze – indien eenmaal aangevangen – niet tussentijds kunnen stoppen. Om lichthinder te voorkomen worden de volgende maatregelen getroffen:

- Gebruik verlichting zo min mogelijk en richt dze goed op de werkzaamheden
- Verlichting niet op watergangen, lijnelementen als houtwallen of kruidenranden richten.
- Afschermen direct licht in woningen en eventueel groen licht voor vogels.

5.8 Externe veiligheid

Het beleidsveld externe veiligheid is gericht op het beheersen van risico's die ontstaan voor de omgeving bij onder andere: productie, opslag, verlading en gebruik en het transport van gevaarlijke stoffen. Vanaf 1 januari 2010 zijn er strikte risicogrenzen die in milieuvergunningen en bestemmingsplannen moeten worden vastgelegd. Ruimtelijke ontwikkelingen moeten worden getoetst aan wet- en regelgeving op het gebied van externe veiligheid. Dit gaat concreet om bedrijven die risicovol zijn, vervoer van gevaarlijke stoffen per weg, spoor en water en transport van gevaarlijke stoffen via buisleidingen. Externe veiligheid kan op twee manieren ingedeeld worden:

- Transportrisico behandelt de externe veiligheid langs transportassen waarover of waardoor gevaarlijke stoffen worden vervoerd, zoals spoorlijnen, buisleidingen en snelwegen.
- Risico bij inrichtingen gaat over externe veiligheid rond bedrijven waar met gevaarlijke stoffen wordt gewerkt, bijvoorbeeld tankstations met LPG-verkoop.

Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) verplicht gemeenten om afstand te houden tussen gevoelige objecten en risicovolle bedrijven. Er wordt gewerkt met een plaatsgebonden risicocontour (PR) en een groepsgebonden risico (GR):

- In het Bevi heeft iedere risicovolle inrichting een veiligheidszone gekregen. Dit heet de plaatsgebonden risicocontour (PR-contour). Binnen deze contour mogen nieuwe kwetsbare objecten (zoals woningen, scholen, ziekenhuizen, grootschalige kantoren) of beperkt kwetsbare objecten (zoals verspreid liggende woningen, bedrijfswoningen, kleinere kantoren) niet of niet zonder meer worden opgericht. Het Bevi gaat uit van een PR-contour 10-6/jr.
- Naast het plaatsgebonden risico kent het Bevi ook het groepsgebonden risico (GR). Het groepsgebonden risico geeft aan wat de kans is op een ongeval met ten minste 10, 100 of 1000 dodelijke slachtoffers in de omgeving van de beschouwde bron. Het aantal personen dat in de omgeving van de bron verblijft bepaalt daardoor mede de hoogte van het groepsrisico. Voor het GR geldt geen harde juridische norm, maar is een zogenaamde oriënterende waarde.

Het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) is vanaf 1 januari 2011 het toetsingskader bij planontwikkeling in de nabijheid van hogedrukaardgasleidingen en overige leidingen met gevaarlijke stoffen. De afweging van de externe veiligheidssituatie van buisleidingen heeft grondslag in de Wet Milieubeheer (Wm) en in de Wro.

<u>Relatie met de voorgenomen ontwikkeling</u>

Om in beeld te brengen of er in het projectgebied of in de nabijheid daarvan risicobronnen aanwezig zijn, is de provinciale risicokaart geraadpleegd. Er loopt door het plangebied een hoogspanningsleiding. Deze hoogspanningsleiding is ook als dubbelbestemming opgenomen in het bestemmingsplan 'Buitengebied Haaksbergen'. Met de aanleg van de leidingen ten behoeve van de zoutwinning zal rekening gehouden worden met de bestaande kabels en leidingen die door het plangebied lopen (zie paragraaf 2.3), hiermee heeft het aspect externe veiligheid geen gevolgen voor de voorgenomen ontwikkeling.

5.9 Conclusie

In dit hoofdstuk zijn alle relevante milieuaspecten beschreven. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling geen belemmeringen met zich meebrengt.

6 Uitvoerbaarheid

6.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de uitvoerbaarheid van het te ontwikkelen plan. De ruimtelijke uitvoerbaarheid, de maatschappelijke uitvoerbaarheid en de economische uitvoerbaarheid wordt beschreven.

6.2 Ruimtelijke uitvoerbaarheid

In voorgaande hoofdstukken is beschreven hoe het voorgenomen project past binnen het van toepassing zijnde overheidsbeleid. Er wordt geconstateerd dat er geen waarden aangetast worden in het plangebied en in de directe omgeving. Verder zijn er geen milieukundige belemmeringen geconstateerd (zie hoofdstuk 5). Ruimtelijk is de voorgenomen ontwikkeling daarmee uitvoerbaar.

6.3 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Het gemeentebestuur van Haaksbergen streeft naar draagvlak bij belanghebbenden en maatschappelijke organisaties voor ruimtelijke besluiten. Daarom hecht het gemeentebestuur belang aan de dialoog over de voorgenomen ontwikkeling.

In het kader van het vooroverleg ex artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening, zal het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (bevoegd gezag) relevante maatschappelijke organisaties (overlegpartners) – die fysieke of beleidsmatige belangen hebben in het projectgebied – in de gelegenheid stellen om te reageren op de voorgenomen ontwikkeling.

Zienswijzen

De ontwerp omgevingsvergunning wordt voor de duur van zes weken voor zienswijzen ter inzage gelegd. Na deze termijn wordt het resultaat van de terinzagelegging in deze ruimtelijke onderbouwing weergegeven.

6.4 Economische uitvoerbaarheid

Met de initiatiefnemer wordt een overeenkomst gesloten, waarin onder andere het verhalen van eventuele planschade wordt geregeld. De vaststelling van een exploitatieplan is niet noodzakelijk.

De kosten die gemoeid zijn met de aanleg van de zoutwinningslocaties en ondergrondse transportleidingen komen geheel ten laste van Nobian. Deze kosten komen derhalve niet ten laste van de gemeente Haaksbergen.

Planschade

Met het voorliggende omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan wordt afgeweken van de planologische kaders. Deze afwijking zou tot gevolg kunnen hebben dat iemand in de vorm van een inkomensderving of een vermindering van de waarde van een onroerende zaak schade lijdt. In een dergelijk geval zou deze persoon de gemeente kunnen verzoeken om een tegemoetkoming in deze schade (afdeling 6.1 Wet ruimtelijke ordening).

Om eventuele planschade als gevolg van de beoogde ontwikkeling voor rekening van Nobian te laten komen kan hiertoe een planschadeovereenkomst worden afgesloten tussen het bevoegd gezag en Nobian.

6.5 Conclusie

Uit de voorgaande paragrafen blijkt dat het voorgenomen plan ruimtelijk, maatschappelijk, en economisch uitvoerbaarheid is. De voorgenomen ontwikkeling kan dus worden gerealiseerd.

Chemistry
you can count on

NOBIAN